

VIENYBĖ LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 19.

Plymouth, Pa., 9 d. Gegužio (May) 1900 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XV.

Rasiant apie permainą adresu būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinčių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybė Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“ in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybė Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

Job PRINTING in all modern languages.

„Vienybė Lietuvniku“

Iszeina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METŲ AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARĖ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidem 25c.
Už colį vieną sykį garsinant 010c.
Pajieszkėjimais: už vieną sykį 50c.
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius [už vieną dolerį] 100c.

Pinįgal kitaip nesistūncija, kaip tik per MONEY ORDER, POSTAL NOTE arba registravro oze gromatose, ant szito antraszo:

J. J. Pauksztys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.
„Vienybes Lietuvniku“
224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysečių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* * * Ant visu kialiū geriausiu ir greičiausių laivų * * *

Siunczia piningus į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norintis kad jo piningai siuncziami į tėvynę nepražutų ir kūr greičiausiai nueitų tegul kreipiasi pas mumis

Po TOKIU ADRESU

J. J. Pauksztis & Co.
(P. O. Box 1018) 224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuviszkas ir Lenkiszkas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivų. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
NANTICOKE, PA.

FRANK KOONS
Hotelis ir Restauracija
88 E. Market str.
Wilkes Barre, Pa.

{ Prieszais dypą }
{ L. V. gelžkelio }

Keleiviams geriause nakvune.

PRZESZŁO 25 LAT
nazywają wszystkie narody świata
na

REUMATYZM,
NEURALGIE i podobne choroby,
wyrabiany na podstawie ścisłych
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCZYNYCH,
sławny **DR. RICHTER**
„KOTWICZNY“

PAIN EXPELLER.
NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tyko ma „KOTWICE“ za markę ochronną
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
13 ROKI. Własne fabryki szkła.
25 ct. i 150 ct. Uznaje go i poleca:
najslawniejsi lekarze, właściciele szkadów artercznych duchowni i inne znakomite osoby. Blizsze szczegoly u F. A. Richtera & Co.
215 Pearl St. N. Y.

DR. RICHTER
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym środkiem na kolki niestrawności, choroby żołądka.

Daktarka.
Johanna Żelviene.

Vienintėlė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulycezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
a idarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Mėsinyczia
Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiaulieną, verszianą, jautieną, avinczianą, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teipogi užlaikau milty, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p'gesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas **Ad. Adžgaucka**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

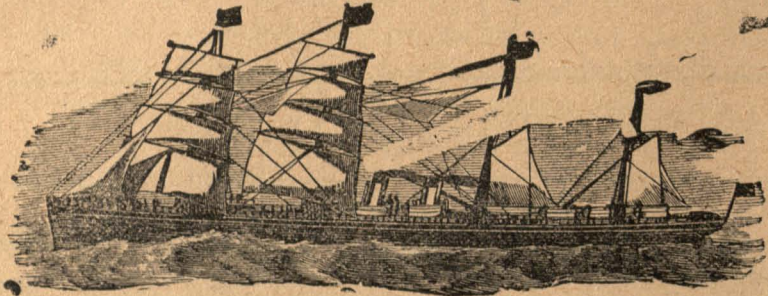
Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinia, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigus, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuvizskai ir lenkizskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSŲ EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.

20 Maaskade Rotterdam.

LINKSMAN NAME MUZIKA VIS YRA

Už \$500 PIANO ARBA \$250 VARGONUS daugelis žmonių negal nusipirkti nei moka ant jų grajyti. HOME MUSIC Box užima jų vietą ir dėlei pigumo gali ir vargingiausias žmogus nusipirkti. Grajija taja muzika net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra išdirbtos ant plieninių volelių, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba kitokius. Turi meilų balsą ir nudūda kaip

vargonai. Grajija visas dainas, kurios palinksmina senus ir serganczius. Bovija visą draugystę gražiausiais valcais, polkomis, kadriliais ir t. t. Pagelbsti dainavimui visų populiarszkų dainų. Linksma bova vaikams. Ji grajija per 1000 visokių kompozicijų. Yra tai apdyvytinas iszradimas. Tukstanczius paliudijimų turime nū užganėdintų priekėjū. „Teip daug visai nesitikejome“ sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskūm sveria 16 svarų. KASZTUOJA TIKTAI \$6.00 gražioje skrynutėje su kompozicijoms. Nusiusim jums gaaę \$3.00 per Expressą. Agentai gerai užpelno. Greitai parsidūda. Atsiuskite už 2 ct. markę dėl katalogo ir tt.

STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

SEND-NO MONEY

WITH YOUR ORDER, out this ad, out and send to us and we will send you OUR HIGH GRADE DROPPING CABINET BURDICK SEWING MACHINE by freight, C. O. D. subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot and if found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal to machines others sell as high as \$60.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay Special Offer Price \$15.50

your freight agent our and freight charges. Machine weighs 120 pounds and the freight will average 75 cents for each 500 miles. GIVE IT THREE MONTHS' TRIAL in your own home, and we will return your \$15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at \$8.50, \$10.00, \$11.00, \$12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine Catalogue, but \$15.50 for this DROPPING CABINET BURDICK is the greatest value ever offered by any house.

BEWARE OF IMITATIONS by unknown concerns who copy our advertisements, offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. has every MODERN IMPROVEMENT, EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America, from the best material money can buy.

to be used as a center table, stand or desk. \$15.50

SOLID QUARTER SAWED OAK DROPPING CABINET, piano polished. One illustration shows machine closed (head dropping from sight) to be used as a center table, stand or desk, the other open with full length table and head in place for sewing. 4 fancy drawers, latest 1900 skeleton frame, carved, paneled, embossed and decorated cabinet finish, finest nickel drawer pulls, rests on four casters, adjustable treadle, genuine Smyth iron stand. Finest large High Arm head, positive four motion feed, self threading vibrating shuttle, automatic bobbin winder, adjustable bearings, patent tension liberator, improved loose wheel, adjustable pressure foot, improved shuttle carrier, patent needle bar, patent dress guard, head is handsomely decorated and ornamented and beautifully nickel trimmed. **GUARANTEED** the lightest running, most durable and nearest noiseless machine made. Every known attachment is furnished and our Free Instruction Book tells just how anyone can run it and do either plain or any kind of fancy work. A 20-Years' Binding Guarantee is sent with every machine. **IT COSTS YOU NOTHING** to see and examine this machine, compare it with those your storekeeper sells at \$40.00 to \$60.00, pay your freight agent the \$15.50, if you are not satisfied, **ORDER TO DAY, DON'T DELAY.** (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

Address, **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.**

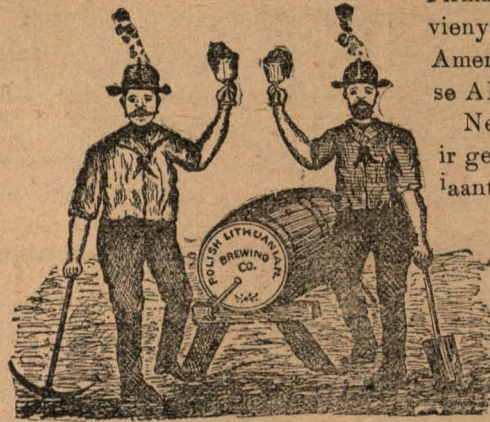
Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė-Amerikos, kuriame iszdirba geriausę ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir ge- laant truputį užsilinksmini bet gal-

vos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė prozky.

Todėgi perkantieji ir par- davėjai (karcziamnikai) visa- dos reikalaukite Lietuvizsko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

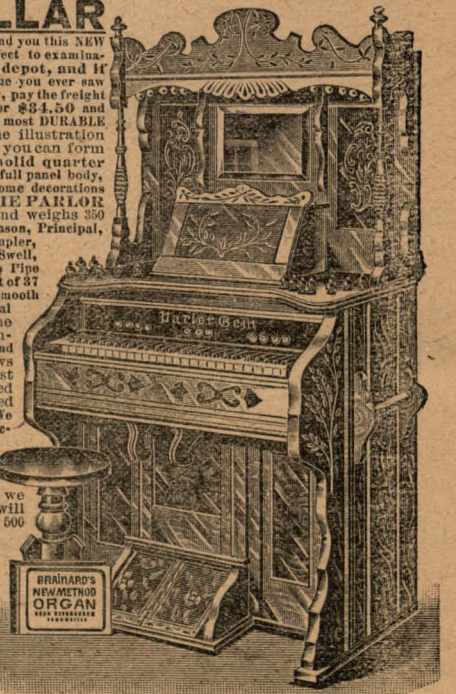
DANVILLE, PENN., A.

SEND US ONE DOLLAR

Cut this ad. out and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR GEM ORGAN, by freight C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight agent **OUR PRICE \$35.50**, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. **THE PARLOR GEM** is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. **THE PARLOR GEM** is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 5 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Tremolo, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonator Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Pleasing Soft Melodious Principal Reeds. **THE PARLOR GEM** action consists of the celebrated Newell Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolge felts, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 3-ply bellows stock and finest leather in valves. **THE PARLOR GEM** is furnished with a heavy iron plate French mirror, nickel plated pedal frames, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

GUARANTEED 25 YEARS. With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25-year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 500 of these organs will be sold at \$35.50. **ORDER AT ONCE, DON'T DELAY.** **OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED** if you have not dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have a capital of over \$700,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 2,000 people in our own building. **WE SELL ORGANS AT \$22.00 and up: PIANOS, \$15.00 and up; also everything in musical instruments at lowest wholesale prices.** Write for free special organ, piano and musical instrument catalogue. Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.), Fulton, Desplaines and Wayne Sts., CHICAGO, ILL.

visokias knygas, lietuvizskas, taip drasiszkas kaipu ir moksliszkas, taipgi ir laikraszczius; kaipu tai: „Varpa“, Ukininką“ ir „Tėvynės Sarga“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygy ir laikraszczius ant pažiuros piastancziu dova- nai. Užprasiant knygas arba lai- kraszczius, reikia sykiu ir piningus prisiusti. *Jurgis Lapinas* Tilžėje — Tilsit Ostpr. Germany.

BRAVORAS. (CITY BREWERY CO.) Kuriamė iszdirba skaniau- sia, geriausią ir sveikiausią, ALŲ ELIŲ ir PORTERŲ Po No 600 iki 612 Pearl str. **ELIZABETH N. J PETER BREIDT** Locninjkas.

Kasnori gero tavo gauti ir ska- naus gėrymo ragauti, tegu atsilanko pas **Joną Žukaucką** Pl mouth, Pa.

AGENTAS assakuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies **GEO. GWILLIAM, agentas.** Main str. Plymouth, Pa.

PERŽVALGA.

— Szauliuose per užgavėnes buvo vienuose namuose teatrėlis „Vaito pirszlýsta“ ir paskui szokiai.

— Szaulių kunigai Szulca ir Jardauckas negana ką isz sakyklos keikia lietuviszkus rasztus, bet ir per iszpažintį grieszninkų lietuvių klausinėja, ar neskaito kas lietuviszkas knygas. — Turbut juodu pasisamdė žandarai pagalbon?! (isz „Ukininko“).

— Tulas Žmonijos Prietelis per „Naują Lietuviską Ceitungą“ padavė užmanymą įkurti Prusų Lietuvoje „Draugystę Lietuviskos Raszliavos“, kuri szelptu ir platintu liet. raszliavą, rinktu visus lietuviszkus rasztus, iszleistu moksliszkas knygas nors iszvercziant isz kitų kalbų, atspausdintu paveikslus Lietuvos kuningaikszečių, didvyrių ir pylių su lietuviszkais paraszais ir juos platintų tarp žmonių, įtaisytu lietuviszkų rasztų pardavimo vietą ir parengtu skaitinyčią, isz kurios paskolintu knygas skaitymui už pigią atmokestį. Prisiraszymas prie tokios draugystės butu 3 markės su metine mokeszczia teip gi 3 markių. — Labai reikalinga tokia draugystė ir kad veikiausiai ji įsikunytu.

— „Saulė“ ragina kunigus, kad tiejie ragintu žmones prie aukų provos varymui dėlei užmuszimo Rutkaucko, už ką esą 7 nekaltai apkaltinti.

— „Tėvynėje“ Susiv. prezidentas apskelbė jau vieszai, kad p. Baczkauckas pasilaikęs masziną nustojo buti Susiv. „garbės šanariu“, bet iszmėtinėja kėlusiems protestus, kad „pasitaisiusį grieszninką nereikėjo isz naujo vėl daryti Sus. neprieteliu“.

— Minersvillėje, moters ruosziasi sutverti savotiszką draugystę.

— P. Antanas A. Jocis isz

Philadelphijos pranesza, kad p. J. Disbardis suaresztavojo žydėlį, bankierių lietuvių ir lenkų. — Negana ką nesiseka lietuviams bankieriams, bet tas pat yra ir žydams.

Dr. Petras Matulaitis.

„Viltis“ 18 num. pranesza, kad 8 dieną Balandžio 1900 m. pasimirė nuo sziltinės Dr. Petras Matulaitis, 37 metų amžiaus, mieste Kotelnic, Viatkos gub. Visiems yra žinoma jau, kad velionis buvo daktaru Seinuose ir tapo isztremtas giluman Gudijos už lietuvybę. Giltinė iszrovė Petro ypatoje antrą tvirtą stulpą isz masų tautos budintojų ir szelpėjų. Velionis buvo dideliu sandarbininku ir szelpėju „Varpo“ ir „Ukininko“. Jo rasztai yra po slaptvardžiu Paulius raszyti.

Platesnis Petro gyvenimas ir darbai bus apskelbti paskiaus.

Aukos parodai

Isz Gilberton, Pa.

K. Astrauckas	-10
D. Praszkeviczius	-15
K. Uliackienė	-10
S. Aidukaitis	-10
O. Leszkauckienė	-5
K. Diminskas	-5
K. Marcinkeviczius	-30
P. Keperinskas	-25
A. Butkeviczius	-10
S. Misiunas	-15
M. Vaicziuniene	-25
L. Zapitauckas	-25
J. Lapukas	-5
A. Kalvinskas	-10
A. Bujanauckas	-15
V. Bujanauckas	-10
P. Jusupaviczius	-25

Waterbury'o lietuvių aukos
nuo laimos szauksztų 2,85

Buvo \$1141,50

Labu \$1146,85

J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

Waterburio lietuvių aukos
nuo laimos szauksztų 2,85
J. Tamosziunas, Pittston, -15
Buvo \$18,50
Labu \$21,50
Redakcija.

Isz Lietuvos.

Vilnius. Visi labai gerai žinome, kad musų ezinovnikai tik tam daugiausiai ir siuncziasi į Lietuvą, kad pasiplėszt kyszių, prisipirkt pusdykiai dvarų pas mus ir laimingai lėbaut iki galui savo netikusio gyvenimo. Jei atsiranda kokisai maskolių ezinovnikas, kuris kyszių neima, tai visus neiszpasakytai dyvai ima, ir tokį tankiausiai visi per kvailą laiko. Bet žmonių gyvenime yra daug priesztaravimų. Sztai viens toksai priesztaravimas pabaigoje Vasario mėnesio 1900 m. sugadino karijerą dviem Vilniaus ezinovnikams: buvusiam miesto policmeisteriui, valstijos dumeziui, kavaliieriui orderių, Rajevskiui ir jo pagalbininkui buvusiam miesto brandmeisteriui Beck'ui. Tuodu vyru eidami pėdoms savo vyresniųjų ir jausdamu gerai, kad „rankos duotos Dievo kysziams imti“ — „ėmė“ kur tik prigriebdamu. Kiek ir nuo ko juodu prisimė iszviso, niekas nežino, bet į virszų iszplaukė tik mažmo žiai, lupimai po keletą rublių nuo vežėjų. Tai yra žmonės neturtingi ir nuo jų negali daug paimti, užtatai ir ėmė tuodu ponu nuo jų tik po 2 iki 12 rublių. O jei katras vežėjas negalėjo atsipirkt, tai tą kiszdavo ant kelių dienų į kozą. P. Eduardas Beck net teisinosi priesz sudą, kad jisai tiems vežėjams labai gerai darydavęs, nės galėjęs nuo jų atimti tiesą vazioti žmones, ale nuo jų imdavęs ir į kozą kiszdavęs. — „Na kas vežėjui ge-

riaus: ar nustoti uždarbio, ar koze dvejetą dienų pasėdėt?“ — klausė p. Beck'as sudo.

Rajevski-gi vėl pasiszaukė ant augsztų pažinczių su buvusių Kauno gubernatorium Klingenbergu ir su buvusiu Vilniaus gubernatorium Grevenitzu. Aniems ponams vieszpataujant, pasaka Rajevskio, ant kokių niekniekių, kaip paėmimas kelių rublių, visai neziurėta. Byla-gi dabartinė iszszaukta visai bereikalinga per nesusipratimą buvusio gubernatoriaus Freze: kad jisai butų geriaus pažinęs reikalus, tai gal butų nepakėlęs tokios bylos.

Advokatai, kaip tai pripras-ta, kiek galėdami teisingo savo klientus. Akyviausiai kalbėjo Rajevskio apginėjas advokatas Kaminskis, kuris pripažindamas, kad visi „ima“, praszė sudo nebaust už tokį visų grieką ir Rajevskio, bet jei „kas yra be grieko, tegul pirmutinis metą į jį akmeniu!“ — užbaigė kalbą p. Kaminskis nevisai vietoje privesdamas žodžius Jezaus Kristaus.

Sudas vienok, matyt, nenoredamas prie tokių griekų pripažinti nubaudė Rajevskį ir Becką ant 21 metų į Tomsko guberniją. G.

Swalkai. Jau treči metai eina, kaip pas mus atvyko bairus rusofilas Czebatariovas, direktorius pradinių komyklų, kuris primanęs visus lietuvius vienoj' valandoj' į kacapus pavertu. Czebatariovas, nuėjęs pas gubernatorių, iszpraszė, kad gubernatorius palieptų žemskiams kontroliuoti visus mokintojus pradinių mokyklų, ir jeigu žemskiai susektų, kad kuris isz jų užsiima lietuvybe, tai tuojaus kad danesztų žandarams, dėlto-gi dabar toki mokintojai daug priguli nuo žemskių, nės žemskiai turi valia kožnoj' valandoj' ateiti pas mokintoją į kambarį ir žiurėti, ką mokintojas veikia.

Pereitą metų Czebatariovas lankydamas pradinės mokyklas atkeliavo ir į Gibus (Seinų pav.), kur yra mokintojums p. Grabauckas dar nevedęs; šiam mokintojui Czebatariovas išaugšto prisakė vesti maskalką—staciatikę, liepė su žmonėmis visur kalbėti gudiszškai; žodžiu tariant, prisakė, kiek galint, terp dzukų vaisinti gudiszką dvasią. Pas p. Grabaucką Czebatariovas rado gražią tvarką, vaikus gerai išlavintus, dėlto—gi dar jį pagyrė ir į knygas paraszė, kad viską tvarkoj' radęs. Czion reikia patėmyti, kad mokintojams prisakyta yra, po išvažiavimo direktoriaus, parasyti pas Varszavos kuratorių ir viską apraszyti, kokiame stovyje rasta yra direktoriaus mokslainė; lygia dalia ir p. Grabauckas apraszė visą stovį mokyklos ir ant galo pasiskundė Varszavos kuratoriui ant Czebatariovo už tai, kad jam prisakė Czebatariovas maskalką vesti. Varszavos kuratorius p. Lyginas labai išbarė Czebatariovą už tai, ką jis kizsasi ne į savo dalykus. Czebatariovas baisiai įpyko ant Grabaucko ir atstatė jį nuo vietos. Grabauckas, netekęs vietos, ėjo pas Czebatariovą paklausti, už ką jį atstatė nuo vietos; bet Czebatariovas neprisileido; tik iš trečio sykio davėsi perpraszyti p. Grabauckui! Perpraszyęs Grabauckas Czebatariovą ir vėl įgijo savo vietą. Iš szito paveizdo matome piktą szirdį Czebatariovo ir bailumą mokintojo Grabaucko; juk pats protas parodo, kad jeigu Czebatariovas mokykloj' pas Grabaucką rado viską tvarkoj' tai jis neturi tiesos nekaltu žmogaus atstatyti nuo vietos; o jeigu Czebatariovas atstatė p. Grabaucką nuo vietos, tai Grabauckui suvis nereikėjo perpraszyti Czebatariovo, ale reikėjo papraszyti Varszavos kuratoriaus Lygino vietos, Li-

ginas butų prisakęs Czebatariovui ir vėl duoti Grabauckui vietą. (? Red.)

Suvalkuose maskoliai laiko ant savo kaszto sznipuką lietuviszkų rasztų Sakaliuką (Sokólek); tas Sakaliukas gimęs Punsko parapijoj' (Suvalkų pav.), ale labai silpnai kalba lietuviszkai. Maskoliai, kur tik sustveria kokį numerį lietuviszko laikraszcio, arba kokią nors knygutę, arba kokį laiszką, tuojaus siunczia pas Sakaliuką, kad szis išzverstų ant maskoliszkos kalbos. Sakaliukas, gerai nesuprasdamas, kas ten yra parasyta, verczia, kaip jam patinka; už tą darbą maskoliai moka Sakaliukui ant metų 700 rub. Mat maskoliai visiems kvailiams moka po 700 rub., o mums lietuviszkos spaudos neatiduoda; kaip pavelys lietuviams spaudinti knygas tai tada liks maskolių delmone daug pinigų. Czia reik atsiminti, kad Kaune, Vilniuje ir dar kituose miestuose maskoliai užlaiko panaszius sznipukus ir daug pinigų jiems iszmoka.

Pernai metuose, vienas lietuvis, paeinantis išz Gelgaidiszko parap. (Naum. pav.) Jurgis Baltruszaitis Suvalkuose priėmė pravoslaviją tik dėlto, kad gauti ant žemskio; maskoliai palaikę jį czielus metus Suvalkuose ir iszmokinę staciatikiszko tikėjimo išsiuntė į Punską kaipo žemskį; szis judoszius dabar sznipinėja po Punsko parapiją, ar neškaito kas lietuviszkų rasztų. Dėlto—gi punskiecziai labai saugokitės to judosziaus. 1897 metuose tapo nuo Szipliszkių (Suv. pav.) ant Lazdijų padarytas naujas pliantas. Maskoliai nepriėmė vietinių žmonių dzukų prie darbo, ale pargabeno išz gilios Maskolijos daugybę kacapų. Tie kacapai tankiai pasigerdavo Szipliszkių karcziamoje ir tarp savęs susimuszdavo; vieną sykį vasaros dieną apie keli

kacapai pasigėrę užpuolė ant vietinio Žabariszkių vaito ir ant žemskio, norėdami juos sumuszyti; bet jiems suvis nenusisekė, nės visi žmonės Szipliszkių sodžiaus subėgo ir teip supylė kacapus, kad mažai ką jie gyvi liko. Pamatęs tą karę vietinis Szipliszkių žingunės virszininkas p. Baikovas, ir gi kacapas, nusiuntė į Suvalkus pas gubernatorių telegramą, praszydamas kariūnėnės maisztui nutildyt. Ant rytojaus atjojo išz Suvalkų asztuoni apicierai ir penkios rotos kareivių, išz kurių dvi rotos pasiliko Szipliszkiuose ant plianto, o kitos trys rotos atjojo į Punską, ale jau maisztininkų nerado, nės szipliszkiecziai, suriszę tuos visus kacapus, nugabeno į Suvalkus į kalėjimą.

Išz szito atsitikimo aiskiai pasirodo, kaip labai maskoliai nori ir laukia maiszto išz puses lietuvių, kad paskui priesz visą svieta apskelbti, buk lietuviai esą neramus žmonės. Kacapai, atvykę į svetimą szalį kelia maisztus, o paskui bėdą verczia ant mus nekaltų žmonių.

Veisiejų bažnycioje (Seinų pav.) pakilo musztyinės tarp lietuvių ir lenkų už giedojimus, lygiai kaip anuomet Lazdijų bažnycioje. Reikia žinoti, kad Veisiejų parapija yra grynai lietuviszka (dzukai), tik apie keli teip vadina mi „szléktos" yra Veisiejų miestelyje. Giesmės ir pamokslai nuo vyskupo atsilankimo atliekami yra abiejose kalbose. Tie „szléktos", norėdami išz Veisiejų bažnytėlės suvis išzgyti lietuviszką kalbą, pakėlė pesztynes net pacioje bažnycioje, Dievo namuose. Dzukai, ir gi suprasdami savo tiesas ir laikydamiesi to, ką vyskupas Baranauckas prisakė, nenorėjo savo apleisti, o išz to išzėjo kova pacioje bažnycioje. Sunkiai nukentėjo už tas musztynes vietinis ka-

mendorius kn. Žvingila ir klebonas kn. Skrinškas. Kamenorių vyskupas nusiuntė į Senapilės kliosztorių ant mėnesio bausmės, o kleboną ir skaudziai pabaudė; abudu išzkelė išz Veisiejų. Vyskupas Baranauckas sziamė dalyke labai neteisingai pasielgė, nės tiedu kunigai suvis nieko nekalti. Nereikėjo duoti „szléktos" ragams užaugti, tegul Veisiejų bažnycioje viskas butų lietuviszkai, tai to butų neatsitikę. *Viesula.*

Krasnavas. (Seinų pav.)

Krasnave yra rasztinyczia, kurioi yra rasztininku garsus judoszius Blaževiczius ir sėbras jo vaitas Szesztakauckas. Sziedu velnio vaikai laksto po visus sodzius ir krato žmones, jieszkodami lietuviszkų knygy ir laikraszczių. Ir teip juodu padarė kratą pas Tamoszių Milonczi Navininkėliuose. Judoszius Blaževiczius turėjo piktumą už kas—zin ką ant Milonczio, dėlto—gi sustvėręs kas zin kur apie du numerių „Ukininko," uždarė juos į kopertą, paraszė ant virsziaus autraszą ant vardo Milonczio, paėmė savo bicziulį Szesztakaucką ir vieną žemskį, nuvažiavo į namus Milonczio ir paszaukęs tų namų szeimininką atplėszė tą uždarytą laiszką. Laiszke radęs minėtus du numerių „Uk." nekaltai užpuolė ant Milonczio, buk jis turys susinesizmus su Tilže. Ale to negana. Tą paczią dieną Blaževiczius išsziziojės nulėkė į Seinus ir užvedė žandarus ant Milonczio. Žandarai krėte pas Milonczi, ale nieko nerado. Dar Milonczio yra trys broliai mokintojais ir vienas aptiekorius; ir ant tų Blaževiczius užvedė žandarus, ale nieko nės pas tuos nerado. Ant galo žandarai szaukė Milonczi į Seinus ant tyrinėjimo; išzklausinėjo jojo, ar neturi pažįstamų Amerike ir Prusuose, ar neveda kokių nors korespondencijų su užru-

bežiu, ar nežino, rasi kas iš aplinkimų skaito lietuviszkas knygas ir laikraszczius. Milonczis ant tų visų klausimų atsakė: ne. Potam judoszius Blaževiczius ir Szesztakauckas apskelbė savo valsčiaus žmonėms, kad lietuviszka spauda esant liuosa, kad lietuviai gali pirkti lietuviszkų knygų kiek tik nori; o paskui pargabeno į Krasnavo rasztinyczia apie kelis szimtus maldaknygių „Aukso altorių“ su gudiszkomis raidėmis ant pardavimo. Tos maldaknyges dar ir dabar guli rasztinyczių ir nieks jų neperka.

Tai-gi matote, kokius turime tarp savęs judoszius; abudu juodu tikri lietuviai: judoszius Blaževiczius paeina iš Balbieriszchio parapijos, o Szesztakauckas iš Lazdijų parapijos. Lazdijų parapijonys pagarsėjo bekovodami už lietuviszkas giesmes su Lazdijų miescionimis. Dzukai apskritai imant karsztai gina savo boczių kalbą, o pas mus kas darosi? Meskite lauk iš savo tarpo judoszius ir pravoslavijos apasztalus!

Vesula.

Serijai. (Seinų pav.) Teko man važiuot per Serijų miestelį ir pabuti czion porą dienų.

Buvo szventa diena. Eidas ant sumos asz išvydau didelę daugybę žmonių privaziavusių, prastai apsivilkusių.

Meldžiasi czion ant lenkiszkių maldaknygių, kad ir nieko nesuprasdami ir netik seni, bet ir jauni. Du vaikiszcziai 15-16 metų stovėdami prie manęs meldėsi viens ant lenkiszkių kits ant lietuviszkų maldaknygių ir pradėjo pirmas išjuokti antrą, kad tas ant lietuviszkų maldaknygių meldžiasi, tardams: „ant lenkiszkių tai visi ponai meldžiasi“; tuom kart antras pamatęs manę puikiau apsirengusį pradėjo žiurėt, kokios mano mal-

daknyges ir pamatęs lietuviszkas parodė anam ir abudu pasistiebę pradėjo žiurėt.

Bėda kad czion nėra lietuviszkų knygų ir laikraszczių, kurie galėtų praplatyti apszvietimą bei pabudinti dvasią meilės tėvynės.

Tuom tarpu lenkiszkių kalendorių ir knygų pas mus ne truksta, netik pas karabelnikus bet ir krautuvėse žydai pardavinėja. Arbatinyczių yra daug maskoliszkų laikraszczių, kaip koks ir lenkiszkas, ir žmonės matyt nepatingi ją atlankyti. Labiausia reikia pasiskubinti artimiems tėvynainiams su lietuviszkais laikraszcziais.

Teko man kalbėt su keleis czion, kurie nurodė man vieną vaikina, kuris turi lietuviszkų knygelių, bet arba dvasiszkių arba szeit nevertų, o laikraszczių suvis netur. Sako labai trokscztam, bet nėra iš kur gaut. Maldaknyges, girdi, gaunam pas U. ale laikraszczių nėra K. netur.

Todėl turėdams kelis numerius „Ukininko“ asz daviau jiems už ką jie man labai padėkavojo ir da liepiau praszyt pas tą vaikina, nės jis gaudamas knygelių gal gaut ir laikraszczių *Paszeszupis.*
(Iš „Ukininko“)

Politiszkos žinios

Amerika. Gegužio 5 dieną gen. Otis apleido Pilipinų salas ir grįžta Amerikon. Jo vietą užima gen. McArthur. Priezastis Otiso iszkeliavimo iš Pilipinų negarsinama. Washingtono valdzios paliuosuoja Otisą ant jo paties reikalavimo ir garsina jo didelius nuopelnus, kurie pakėlė garbę szalies ir tautos, žudyme indijonų ir pilipiniecių, o kad Otisas nebuvo ant tiek apsukrus, kad neiszzudė teip ilgai pilipiniecių, neteko vietos. Su pilipinieciais už visiszkią laisvę kariaujancziais visai ki-

teip ėjosi Otisui, negu su indijonais. Vice konsulis Wildman iš Hong Kong vienok apkaltina Otisą už jo aklumą ir visai atbulą perstatymą žinių amerikonomams apie Pilipinų pasilaikymą. Wildmanas raszo, kad karės vedimui su pilipinieciais, nors ir indijoniszku budu, tai-gi kiekvieną užmuszant, kareivių toli neužtenka ir menkiausiai antra tiek turi būti nugabenta, nes netik Luzon sala yra apimta maiszto, bet ir visos kitos salos.

Pilipinieciai vis labiausiai pradeda užpuldinėti ant amerikonų, kuriuos jei negreit butu pribuvusi pagelba, butu visus iszmuszę. Ant salos Samar vėl pilipinieciai buvo majorą Gilmore su 30 kareivių apsupę ir 20 jų užmuszė. Amerikonai nuo pilipiniecių kavodamiesi suėjo į bažnycią, kurią pilipinieciai uždegė. Tik pagelba atėjus išzliuosavo amerikonus po 5 dienų apgulimo iš bažnyczios griuvėsių. Ant salos Panay pilipinieciai vėl užmuszė 4 amerikonus ir 16 sužeidė. Kol atėjo amerikonomams pagelba, pilipinieciai jau buvo už kelių kalnų. Amerikonai vėl dziaugiasis, buk Aguinaldo jau negyvas ir dėlto turėję pasibaigti maisztai. Jeigu tas butu tiesa, tai po Aguinaldo myrio pilipinieciai butu pastoję dar narsesniais. — Sultonas Sulų salų iszkeliavo į Singapore, neva dėl tikėjimiszkių reikalų, vienok amerikonai prisibijo, kad toji kelionė nepastotu jiems karszta, kad nesukiltu mahometonai gyvenanti ant tų salų prieš amerikonus ant paliepimo Turkijos sultono. Apart visko Sulų salų gyventojai sukilo prieš amerikonus už pakėlimą dvilinkai muitų ant atvezamų tavorų.

Pietinė Aprika. Paskiausios žinios pranesza, buk anglai burus iš tų vietų nustu-

mę tolyn sziaurės link ir rengiasi jau traukti ant Pretorijos, nors iki ten yra dar 200 mylių. Burai matyt nestoja muszon prieš anglus, neturėdami atsakanczių vietų ir tik mažais pulkeliais užpuldami gaiszina anglų tolyn traukimą. Anglai užėmė miestelį Brandfort iš kurio burai pasitraukė. Nuo Warenton burai teipgi pasitraukę atgal. Burai traukiasi atgal dėlto, kad pasikelus anglams tolyn eiti, pasislėpę jų užpakalyje perkirstu linijas susineszimo. Mafeking burai dar nepaėmė ir anglai tikisi jų kuomi veikiausiai iszliuosuoti. Nataliuje burai yra sutraukę dideles kanuoles ant kalnų, kur anglai negalėję prieiti nieku budu. Susimuszimų tarp abiejų pusių atsitiko keletas, bet jie nei vienai pusei nebuvo naudingi; vieni vietai anglai pasitraukė, kitoje gi burai.

Pietvakarinėje Aprikoje Aszantų murinų maisztai isztikrujų prasidėjo. 10,000 murinų iszvijo anglų pajiegas iš miesto Kumassi ir 25 užmuszė bei 150 sužeidė. Anglų kariauna iš vietinių ir europiecių skaitliuje 375 vyrų turėjo užsidaryti drutvietėje, kurią murinai laiko apsupę. Murinai mėgino veržtis į drutvietę, bet tapę atmuszti. Gubernatorius pareikalavo iš Londono kuomi greiciausiai pagelbos, nes neilgai galės laikytis, budams nepasirengęs. Kaip yra murinai pasirengę, ant maiszto, nėra žinios, vienok jie atrado dabar pagabiauį laiką nusiokratyti anglų jungą, kada pietinėje Aprikoje yra sutrauktos ir reikalingos veik visos anglų pajiegos. Nuramdymui 10,000 aszantų murinų reikės, menkiausiai nors 7000 gerai apginkluotų anglų, kurie galės bastytis po pustynes be kelių, kol iszzudys maisztininkus.

Vokietija. Praėjusę pėtny-
ozia atsilankė Berlyne Austri-

jos ciesorius neva ant 20-metinių sukaktuvių įpėdinio Vokietijos ciesoriaus sunaus ir nedėlioje vėl išvažiavo atgal į Austriją. Laikraszcziiai pranaszauja, kad Austrijos ciesorius apsilankęs Berlyne vien dėl sudrutinimo trijopo susivienijimo (dreibundo) ryszio, išlaikymui pakajaus Europoje reikalingo. Teip pat buvo atkeliavęs ir Italijos karaliaus įpėdinis vietoje savo tėvo.

Turkija. Amerika pareikalavo galutinai užmokėjimo \$100,000 už išpusytas misijonierių vietas Armėnijoi. Turkija ant tojo pareikalavimo visai neatsiliepė, o ant pirmesnio reikalavimo visaip išsikabinėjo. Neduodant Turkijai atsakymo Amerika turėtų tiesą jau siųsti kariszką laivynę į Turkiją. Turkija visai nesibijo Amerikos, nes gerai žino, kad Amerika delto karės nepradės, nes tai nedaleis kitos Europos vieszpatystės.

Dalis darbu.

Memphis, Tenn. 500 formų taisytojų geležies liejinyčiose sustraikavo reikalaudami pakėlimo algų.

Racine, Wis. Visi darbininkai dalyvaujanti prienamų statymo sustraikavo reikalaudami pakėlimo algos ir 8 val. darbo laiko.

Buffalo, N. Y. 500 darbininkų sustraikavo, kurie dirba prie visokių namų statymo dėlei amerikonszkos parodos ateinantį metą, reikalaudami pakėlimo algos. — Tai sytojai telegrafų ir telefonų teip-gi sustraikavo, reikalaudami \$2,50 už dieną algos. — 5000 gelzkelinių darbininkų sugrižo prie darbo, nes kompanijos išpildė jų reikalavimus.

Oswego, N. Y. 60 anglių korovėjų D. L. & W. gelzkelio sustraikavo reikalaudami pakėlimo algos, ir sanvaitinės iszmokesties, ką kom-

panija išpildė.

Cleveland, Ohio. Akmenų taszytojai pareikalavo pakėlimo algos ir darbo laiko 8 valandų, ką darbdaviai išpildė. — Ant gelzkeldivaristotės Big Four sustraikavo perkrautojai tavorų, kurį strai- kierių vietą kompanija paėmė neunijonistus, isz ko nusidavė didis muszis tarp darbininkų.

Philadelphia, Pa. Namų statytojų strai- kierių skaitlius pasidaugino ant 16,000. — Continental Worsted Mills sustraikavo 400 merginų, reikalaudamos pakėlimo ant 10% algos.

Quincy, Mass. Darbdaviai susitaikė su strai- kieriais, akmenų skaldytojais, mokėdami po 33 ct. už valandą prie 8 val. darbo laiko. — 2000 akmenų taszytojų dar strai- kuoja.

Boston, Mass. Viso miesto aludarių darbininkai buvo sustraikavę reikalaudami 8 val. dienos darbo ir isz- laimėjo.

Bay City, Mich. 400 skrynių dirbėjų sustraikavo reikalaudami pakėlimo algos.

Little Rock, Ark. Strytkarių visi darbininkai sustraikavo, reikalaudami atgal priėmimo 5 atstatytų darbininkų.

Cincinnati, Ohio. Straikas vietinių formų taisytojų, geležies liejinyčiose, pasibaigė, nes kompanija pakėlė reikalaujamas 10% algas.

Chicago, Ill. Katilų dirbėjai sustraikavo ir delto tapė uždaryti net 22 darba- vieti.

Nanticoke, Pa. Vietinių kasyklų No. 5 ir 7 sustraikavo vaikai ir delto turėjo sustoti dirbė visi darbininkai.

Glassport, Pa. American Ax and Tool Co. nupirko 38 akus žemės ir pradėjo statyti pabirką net už \$500,000, kuris po metų laiko bus užbaigtas ir apie 1000 darbininkų gaus darbą.

Dekalb, Ill. American Steel & Wire Co. po sustojimo dėl perdidelio zoposto vėl pradėjo dirbti.

Beaver Dam, Wis. 1 d. Geguzio czion sudegė geležies liejinyčia Malleable Iron Works. Iszkados pasidarė ant \$100,000. Visi darbininkai iszvažinėjo kitur pasijieszkoti darbo.

Kaukauna, Wis. Nepoilgo pradės dirbti kelią dėl strytkarių isz Kaukauna į Appleton ir daugeliui darbininkų bus darbo metus laiko.

Minneapolis, Minn. 1100 darbininkų lentų pjovinyčiose sustraikavo reikalaudami lygių algų.

Seymour, Ind. 3000 darbininkų ant gelzkelio Baltimore & Ohio Southwestern sustraikavo reikalaudami pakėlimo algos.

Reading, Pa. Czion sustraikavo 800 daildyzių reikalaudami didesnės algos. Tuli kontraktieriai iszpildė strai- kierių reikalavimus.

Abėnai daugelyje vietų nuo 1 Geguzio sustraikavo darbininkai reikalaudami pakėlimo algų, tai 8 valandų dienos darbo.

Baisi nelaime.

Schofield, Utah, kasyklose Pleasant Valley Mine Co. prie gelzkelio Rio Grande Western, isz nežinomos priezasties užsudegė kelios baczkutės parako, nuo ko užsudegė kasyklose gazai ir eksplozija iszsiplėtė po visas kasyklas. Kasyklose tuomi tarpu dirbo per 300 darbininkų ir bene visi bus smertį radę apart 6 sunkiai apdegusių. 250 lavonų jau iszėmė isz kasyklų, kitų dar nesurado nes yra užgriuvę keliai kasyklose. Daugumą lavonų rado kniupszčių gulint ir rankoms užsiėmus burną. Pagal tai galima spręsti, kad tiejie užtrozsko dėl stokos oro. Tulose vietose rado po 5—8 lavonus

kruvoje; galvos tulų buvo isuktos į skarmalus kad atsiginti nuo gazo.

Tos kasyklos dirbą nuo 20 metų ir gazų jose budavo labai mažai. Valstijos inspektorius perziurėjęs kasyklas pirm 5 sanvaiczių ir gazų neradęs. Vienok laike 5 sanvaiczių po perziurėjimui gazų galejo atsirast ir labai daug, kad teip didelė eksplozija atsitiko. Darbininkai veik visi buvo amerikoni ir velsziai, didesnė dalis apsivedusių. Naszlaicziams yra renkamos aukos. Prancuzijos prezidentas per savo pasiuntinį Washingtonė iszreiszkė McKinley savo gailėstį dėl atsitikusios nelaimės.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Debray, Mich. Linksma pranesztie dėl lietuviszkos vi- suomenės, kad musų miestelio lietuvių szirdise kas kartas auga ir bujoja dvasė lietuvystės, laisvamanystės ir broliszkos meilės. Sztai į tą trumpą laiką, tiktai nuo pradzios szio meto, jau likosi įkurtos keturios atskirios kuopos arba draugystės, kurios visos veikia dėl labo savo ir nuvargintos musų brangios tėvynės Lietuvos. Tiesa, pas mus lietuvių randasi ne didokas skaitlius, (apart protestonų lietuvių, kurie vis jau cziasi esą vokiecziais) bet kone visi geri tautiecziai ir tautietės. Nors lietuvių protestonų mažas skaitlius prisideda prie musų pulkelio, bet visgi jau ir tame turime pradzią ir galime drąsei pasigirt lietuviszka laudei, kad mes glaudziamės visi į viena pulkelį po Lietuvos vėlu, vietoj' skirstytis į partijas dėlei skirtumo tikėjimisz- kų pažvalgų, kaip tai kitų miestų lietuviai kad daro.

Per rupestį ir darbsztumą musų garbaus tautieczio M. Mockaus, kuris keletas metų atgal, per didelę kovą su naujalenkiais ir tarnais kn. Va-

laicio, suorganizavojo Susi-
vienyjimo kuopą Detroit'e,
likos sukviesti lietuviai ir lie-
tuvės mūsų miestelio, Delray,
pradžioje šio meto ir pagal
užmanymą per organizatorių,
visi susirinkusieji, vyrai ir
moters, įsteigė draugystę po
vardu „D-ro Jono Szliupo“.
Tos dr-tės mieriu yra užlai-
kymas knygyno, nulaikymas
susirinkimų su prakalboms ir
t. t. Tuom pat kartu likosi
sutverta ir T. M. Dr. kuopa,
apie kurios įkunijimą dau-
giausiai rupinosi karsztas tė-
vynainis K. Gediminas. Vė-
liaus per užmanymą p. S. Ur-
banto, Savicko ir M. Savic-
kienės, likosi įkurta dar kuopa
Susivienijimo.

O už vis didžiauses darbas
dėl mūsų tautos labo likos nu-
veiktas, mūsų tarpe 7 dieną
Balandžio 1900 m. Mūsų tau-
tietis M. Mockus jau ir pir-
miaus lietuves moteris ir mer-
ginas prikalbinėjo susitelktie
į vieną burelį ir įsteigti lietu-
viszką-moteriszką draugystę,
dėl savo ir tėvynės labo. Ži-
noma mūsų moteriszkosios,
nors ir ne visos, bet vis-gi ne-
kurios da buvo nei ne girdėję
tokių dyvų, kad moteriszko-
sios galėtu tvirti kokias ten
draugystės, o ir negalėjo su-
prast nekuriuos, kam tokia mo-
terių draugystė gal but reika-
linga, ir kokią jį naudą gali
atneszt? Nors kalbinamos ne-
siprieszino, bet buvo galima
aiszkiei užtėmyt isz akių ir
veido, jog yra paskendusios
netikėjime ir abejonėje, ir tu-
la gal pamislyjo kad prikal-
binėtojas nori isz jų tiktai ko-
kiaus juokus sau isztaisytie.
Bet tas darbsztusis tautietis ne
perstojo savo užmanyto darbo
tolyn varęs. Artinantes 7 die-
nai Balandžio, jis vaikszciojo
nuo namo į namą, aiszkino
kiekvienai savo užmanymo to-
lesnę mislį, iszreikszdamas
naudą riszimosi į draugystes,
ir ką gero gali nuveikti mūsų
moters dirbdamos visos isz

draugės vienodai dėl labo sa-
vitarpinio ir nuvargintos tė-
vynės Lietuvos, ypatingai dir-
bant dvasėje laisvamaniszkoje,
netikėjimiszkoje. Dvasė lais-
vamanybės neskirsto lietuvių į
partijų partijas dėlei nelygaus
tikėjimo, paliekant tą kožno
sąžynei už savastį, o tiktai
szaukia visus vienbalsiai kaip
vyrus teip moteris, kaip kata-
likus teip ir protestonus vienu
balsu: Lietuviai! kelkitės isz
letargiszko miego, gana jums
miegoti, gana jums nesztį jun-
gą visokių sunkybių, kurių
jums užkrovė ant sprandų ju-
sų kaimyniszki neprieteliai.
Ypatingiausiai jus moterėlės-
lietuvės, jus, kurios esate pa-
matu tautos; jus, kurios esate
styru dėl visos mūsų tautos į
laimės szalį, atsibuskit jaugi
nors kartą, iszžengkit isz tų
tamsybių ir apsiplovę akis su-
vandeniu apszvietos pažvelg-
kit prieszai save o paregėsite
didelius stebuklus. Per ap-
szvietą tiktai jus garbingos
dukters Lietuvos, pastosite to-
buloms, iszmingoms, lais-
voms, visame susilyginsit su
apszvietų tautų moterims, ir
bėgant amžiams, jusų vardai
bus minavojami per amžius
szirdise jusų ainių.

Su tokiais ir tam panasziais
kalbėseis, mūsų augszcziaus
minėtas tautietis, sužadino
naujus jautimus moteriszkųjų
szirdyse, prabudino jose tar-
tum kokią naują dvasę; pa-
krypo jų manymai suvis į kitą
szalį, kožna džiaugsmingai isz-
tarė prizadėjimo žodžius, jo-
giai pribus ant paženklinto lai-
ko į vietą susirinkimo ir pada-
vė kožna isz kalno savo vardą
su tvirtu prizadu pristot į tve-
riamą moterių draugystę. Ant
paženklinto laiko susirinko
mūsų moterėlės ir merginukės
į namą A. Savicko, kur pirma
likosi nulaikytas mėnesinis su-
sirinkimas Dr-tės D-ro Jono
Szliupo. Atlikus minėta su-
sirinkimą, vyrai davė vietą
moteriszkoms, kur organizato-

rius kalbėjo apie dvi valandi
ir iszaiszkino istoriszką bėgi
padėjimo Lietuvos nuo laikų
kun. Vitauto iki sziantdien, pa-
minėdamas sunkesnes slogas
jau perleistas ir dabar slogi-
nanczias mūsų tautą; nurodė
kaip didelį smugį nukentė
mūsų tauta per užgynimą
spaudos, kaip nekaltai baisias
kanczias kėnczia mūsų broliai
kankintiniai, kurie yra kanki-
nami per sziaurės siaubuną
vien tik dėl to, kad jie atjau-
czia kuomi yra ir stengiasi ge-
rą daryti dėl savo tautos. To-
liaus iszaiszkino ženklinimą ir
vertybę mūsų parodos visa-
svietinėje Parodoje Paryžiuje,
ir ant galo dadėjo, kad czio-
nyksztėms moterims esant ma-
žame tiktai skaitliuje negali-
ma yra nei mislyt sutvert
draugystę su mieriais savitar-
pinės paszalpos ligoje pini-
giszkai ir padavė savo mislį,
kad butų labai gražus ir nau-
dingas darbas atliekamas, jei-
gu moters sutvertu draugystę
pagal savo iszgalę su mažais
mokescziais ir savo sudėtus
skatikėlius aukautų ant tau-
tiszkų svarbiausių reikalų,
kaipo sziantdieniszkame laike
ant lietuviszkos parodos ir dėl
kankintinių, o praėjus parodai
rasis daugiaus svarbių tautisz-
kų reikalų. Ant tokio užma-
nymo visos moteris sutiko.
Tada buvo raszymas vardų
pristojanczių moteriszkųjų į
draugystę. Ant pradžios pri-
siraszė szios moters:

Lucija Urbantienė, Izabelė
Sinkeviczienė, Marė Savickie-
nė, Elzė Savickiutė, Marė
Kupezynskienė, Marė Baltru-
szaitienė, Tyne Fridrikiutė,
Matylda Fridrikiutė.

Virszininkėms likosi isz-
rinktos sekanczios:

Lucija Urbantienė—pirmsede,
Izabelė Sinkeviczienė—rasz.
Marė Savickienė—iszdininke.

Draugystė tapė užvaadinta
„Milda“.

Mieris draugystės:

1) Kiekviena sanarė mokės

kas meno po 5 ct. ir tie pini-
gai bus aukaujami ant tuom
laiku bėganczių svarbiausių
tautiszkų reikalų.

2) Draugystė rupinsis ir ki-
tokiais pragumais rinkt pini-
gus, kaipo iszloszrimais nu-
pirktų reikalingų žmonėms
daiktų ir tt., ir atėmus kasztus,
uždarbį paaukaut teip pat ant
tautiszkų reikalų.

3) Tarp savęs, reikalui at-
sitikus, suszelpt viena kitą se-
seriszkai ir prieteliszkai, o jei
reiks ir medegiszkai pagal sa-
vo iszgalę.

4) Į draugystę gali prigul-
lėt tiktai dorios moters ir mer-
ginos, lietuves, ne veizdint ant
jų amžiaus nei skirstumo ti-
kėjimo.

5) Susirinkimus laikyti kar-
tą ant mėnesio, o esant reika-
lui ir tankiaus. Susirinkimai
mėnesiniai tur but laikomi su
prakalboms; teipgi stengtis
pagal iszgalėjimą lankyti ant
susirinkimų drauge su vyrais,
kur esti laikomi vyrų susirin-
kimai vieszii ne privatiszki.

6) Skaityti gerus laikrasz-
czius ir knygas, tobulintis
skaityme ir supratime to, kas
skaityta, mylėt lietuviszką už vis
labjaus ir to viso jaunąją gent-
kartę mokinti. Uždrausta vi-
siszkai daryt mažiausius pasi-
tycziojimus link tikybos isz
sanarės kiteip tikinczios, nes
mes esame visos dukterimis
tos pat motinos Lietuvos, per
tat tegul tarp mus žydi vieny-
bė, meilė seseriszkai ir neper-
traukiamas riszys sutikimo.

Toliaus įstatai gal but da-
pildomi pagal reikalavimą di-
dumos balsų sanarių.

Ant galo priduriu ir tai,
kad į augszcziaus minėtą drau-
gystę priguli trys ypatos liu-
terioniszko tikėjimo, isz ko
ima mane didelis džiaugsmas
kad galiu tą pranesztį lietu-
viszkai visuomenei, nes isz to
matome, kad tarpe mūsų mote-
rių greicziaus galima prigy-
dint diegas laisvamanybės, ly-
gybės ir vienybės, negu taš

galima butu padaryt tarpe mūsų vyrų.

Lietuvizskų vyrizskų draugysčių nekuriuose miestuose galima atrast gyvuojančių jau nuo 20 metų, o tarpe tųjų draugysčių sanarių veltu jieszkotume vienos ne katalikizsko tikėjimo ypatos, ir dėlko teip yra? Dėlto, kad mūsų vyrai vis dar neturi meilės artymo ir esti įrankiais kunigų, kurie visokiais budais kitatikius niekina ir atstume nuo savęs savo brolius lietuvius—protestonus, tartum neįstengdami suprasti to, kad tuomi didžiausei skriaudžia patys save, nes mažina savo pulką, silpnina spėkas pasikėlimo kaip tautiszko teip ir dvasiszko. Toks mūsų silpnumas ir nesutikimas žinoma yra naudingas mūsų kunigams bet niekadoms mums patiems.

Dėl augszcziaus minėtos priežasties, asz žemiaus pasirasziusi, lietuvė moterizskė, varde mus draugystės, isziariu paniekos ir nužeminimo žodžius mūsų lietuviams vyrams, tiems, kurie da iki sziai dienai nesupranta ir klauso erzinto jų, nekencziančių vienybės, kurie neskaito gerų knygų nei laikraszečių vien dėlto, kad tadaryt jiems kunigai užgina, kurie nesilanko ant viesių susirinkimų prakalbų ir savo moterims bei vaikams užgina ten lankytis, kurie niekina mūsų tėvynainius, gerus rasztininkus, vieszus tautiszkus kalbėtojus, platintojus apszvietos, lygybės ir laisvės. Žodžiu sakant, tiejie visi, kurie yra prieszingi tautiszkos dvasės kilimui, yra žudintojais patys savęs, savo brolių ir seserų, vien kart yra žudintojais savo tėvynės mūsų mieliausios motinos Lietuvos. Tokie dvikojei yra neverti ne sziot vardą lietuvio irgi nei vadintis žmonėmis. Girinis žvėrelis savo guszta, savo namelį, savo vaikus ir visą pulką, isztikus nelaimėi, gina nuo

iszpustyjimo, nuo prapulties; stato savo gyvastį ant pavojaus ir stengiasi apgint savo lizdą, o mūsų lietuviai gatavi yra nustumt visą savo tautą į amžiną prapultį viename akies mirksnyje. O tamsybė! tamsybė!

Ant galo atsiszaukiame į virszininkes lietuvizskų moterizskų draugysčių Amerikoje, idant butu teip malonios ir danesztu mūsų draugystės komitetui savo adresus, kad atėjus laikui galėtume susizintot per laiszkus.

Vardan draugystės

Izabelė Sinkeviczienė,
rasztininkė.

Mūsų draugystės adresas szioakis:

„M I L D A”

P. O. Box 322, Delray, Mich.

Waterbury, Conn. Kad surinktie daugiau pinigų tautiszkiems reikalams, *Waterbury'o* lietuviai užmanė iszleisti tuziną sidabrinų szauksztų ant iszlaimėjimo. Tikiety pardavėm viso už \$9,20 ct. Iszmokėjimai buvo toki:

Už tuziną sidabrinų	
szauksztų	\$2,25
Atspaudimas 300 tikiečių	\$1,25
Labu	\$3,50

Grynos naudos atliko \$5,70 ct. kuriuos skiriame pusiau: 2,85 parodai ir 2,85 paszalpai kankintinių, kuriuos prisiuncziame p. J. J. Paukszeczui.

Tajį tuziną szauksztų perskyrėme per pusę, į du laimikiu; vieną laimikį laimėjo Kazys Peža, antrąjį—gi Paulina Aviziutė.

Vedėjai ir apdirbėjai to reikalo:

S. Radziunas,
K. Peža.

Scranton, Pa. Balandžio 22 dieną buvo apvaikszeziomas sukaktuvių 2230 metų nuo keliavimo Putėjaus per Lietuvą ir užraszymą pirmųjų istorizskų žinių apie mūsų

pratėvius. Sukaktuves ir prakalbas parengė vietinė Joachimo Lelevelio draugystė; žmonių susirinko vidutinisskaitlius ir visi gražiai užsilaikė. P. Rugienius, pirmsėdis draugystės, atidarė susirinkimą ir ragino lietuvius lygiai nenuilstancziai darbuotis, kaip darbavosi nemarios atminties Dr. V. Kurdirka. Kalbėtoju buvo 6; P. Mikolainis, Matilda Rugienutė, Dr. Baceviczius, Dr—nė Szliupienė, Dr. Szliupas ir K. V. Dembskis. Visi kalbėjo apie senovę mūsų tautos ir paskui laipsnizską nupuolimą priėmus krikszczionystę, ir vėl kilimą antroje pusėje szio, devyniolikto, amžiaus, kuriame isz tikrųjų lietuviai vėl dirba, kad iszsiluosuoti isz kunizskos ir dvasiszkos nevalės. Ant galo J. Teleiszukas deklamavojo gražias eilės apie meilę tėvynės.

A. Grybas.

So. Boston, Mass. Gavėnia praėjo tarpe mus lietuvių gražiai, bet atėjus velykoms ir vėl prasidėjo girtavimai bei pesztynės. Sulaukus velykų, vietoje eiti į bažnyčią, tuli pradėjo jau gerti alų ir degtinę, nors kaip geri katalikai per visą gavėnę negėrė. Prisiğerus reikėjo susipeszt, ir kada žmonės grįžo isz bažnyczios, szituosius policija gabe no į lakopą. Vakare vėl policija turėjo darbo ir užpelno isz lietuvių. Balandžio 23 dieną, per Jurgines, atsirado vienas geras Jurgis, kuris die noje savo varduvių nesigailėjo alaus ir įsilinksminus pradėjo ir smuikas skambėti, kuri tai linksmybė pasibaigė verksmu, atlupimu ausų, nurovimu plaukų ir priplojimu nosių, kad po baliaus nei vienas isz buvusių negalėjo ant gatvės pasirodyti. Apart tokių negerų lietuvių, kurie nesuvaldo savo proto ir savęs, yra daug sulenkėjusių ir tarpe savęs kalbasi ponizskai; tokie nega na kad patys nieko neveikia

ant lietuvizskos dirvos, bet jie stengesi atkalbinti ir tuos, kurie dirba. Tikrų—gi lietuvių yra visai mažas skaitlius ir tiejie yra apszaipomi nuo mulkių ir iszgamų.

Tėvynės Mylėtojų Dr. kuopa isz karto buvo pakilusi ir szaučiai augo, bet dabar su kuopa yra nei szio nei to, gal reiks kuopą organizuoti isz naujo. *T. M. D. sanarys.*

Pittston, Pa. Niekas mus teip nežemina kaip toji bjauri nelaiminga girtybė: sztai vėl viena auka puolė isz priežasties girtybės. Pirmą dieną velykų du lietuviai, S. Kriskus ir M. Navickas, apvaikszeziadami linksmai szventes gėrė per dieną ir paskui kaip baisus liutai ėmė viens kitą draskyti. Navickas nutvėręs kokią ten geležį kirto Kriskui į galvą ir szis pargriuvo ant žemės ir po penkių dienų apleido szią pasaulę. Navickas tapo paimtas ir nugabentas į kalėjimą, kur turės už velykų linksmybę atpaktavot. Mūsų kunigas keikia dorus lietuvius szaukdams bedieviais ir kitokiais vardais savo pamoksluose ir prakalbose, o apie baisius vaisius girtybės nenor veik nei užsiziinti. Nors girtuokliai ir galvažudžiai, vienok geri katalikai. O sviete! o žmonės!

P.

Scranton, Pa. Patilpęs P. Teleiszienės 16 num. „Vienybės” rasztas apie Szrantonu moterų draugystę skaudziausiai manę vieną užgavo vardan visos draugystės. Tamista jau kad raszei, tai reikėjo raszyt teisingai apie tą atsitikimą dr. ne teip iszkreivotie ir juodytie mane priesz visuomenę. Draugės nuo pradzius užsimezgimo draugystės reikalavo kitokių įstatų ir nors su vargu likosi pirmutinė konstitucija sutverta, tazciaus sanarės isz sykio nenorėjo apart 6 ar 7, kurios konstituciją surėdė, o kada

dauginosi draugės, augo ir vaidai. Tamista jug pameni ir nesiginsi kaip ant buvusio susirinkimo 11 d. Vasario rasztininkė pasakė kad draugės nenor nē menesinēs mokēt, kol nebus permaintyta konstitucija, ir, arba visos atsimes, arba turēs tvertie kitą draugystę. Jug Tamista pati pasakei, tai kas bus isz to ir mus visai mažai liktu. Ar Tamista užsiginsi kaip pati sakei ant to pat susirinkimo kada ir Szliupienė buvo, kada moters norėjo visu balsu ką tokį sznekėtie, o Tamista patarei kad ramincziau ir tildycziau, kad tik Szliupienė negirdėtu. Ir teip buvo kas susirinkimas vaidai ir nebuvo nē vienas prigulincziai atliktas ir pabaigtas. Ant atsikuvusio susirinkimo 11 Kovo buvo galutinai nuspręsta 4 dalių moterių, kad įstatai butų permaintyti ir nekurios mėnesinēs suvisu nemokėjo kol nebus permaintyta. Tai beveik visos dr. nutarimą, apart 5-tos dalies, o Tamista raszai, kad asz konstituciją perdirbau be komiteto žinios. Tai pagal priežodį: kad be vieno cigono teipgi jomarkas atsibuna. Jeigu vieno sanario komiteto ant susirinkimo nebuvo, tai susirinkimas visgi buvo pilnai atliktu. Konstitucija rodė teip, kad mainysis, jei to reikalaus dvi dalys sanarių, tai galima mainyt tik metų laike, bet Tamista nepaminėjęi kad ezia reikalauja 4 dalys, taigi veik visa draugystė. Taigi konstitucija likosi permaintyta to reikalaujant 4 dalims sanarių. Draugystė turi savo czartery ir yra pilna K. Draugystė Lietuvos Dukterų, ir turi pilną tiesą. O kad asz konstituciją perasziau, tai yra mano priderystė ir tuomi iszpildziau reikalavimą visos dr. o ne 5-tos dalies. Musų naujoi konstitucijoi turime, kad dėsime po 10 centų du kart ant metų ant tautiszkių reikalų. Su kasa Tamista pasidziaugsi

paskiaus.

U. Lipaviczienė.

Lost Creek, Pa. Turiu su visuomenė pasidalinti nelaime musų apielinkės, kuri dasiekė mus dėl nustoimo darbo. Pirm kelių mėnesiu sustojo vienos angliakasyklės ir tada szeip teip isziskirstė darbininkai į kitas, bet dabar sustojo ir antros, kuriose mus kaimeilio lietuvių daugiausiai dirbo. Užtat gi liudna darbininkui, kuris dirbdamas uždirba vos ant pragyvenimo o netekęs darbo kur pasidės, kame ras prieglaudą sau ir szejmynai?

Liudnumas apsireiszkia tarpe mus burelio lietuvių; tartum buvome pakilę isz miego, miglos rodėsi lyg blaivytiš prasidėjo ir giedros saulutės spinduliai pasirodė kada nekada musų tarpe. Gailu broliai, kad mes negalime dasiekt savo užmanymo, nes sulaike mus ant kelio prie labdaringų siekių savo tautai, szelpimo savo brolių. Daugumas musų burelio draugų iszsiskirstė po visas szalis o likusieji daugumas be darbo, priversti, esame susilaikytie nuo kelio tolynžengystės tautos kelyje.

Brangus tautiečiai, kurių meilė paszvēsta dėl tautos, žinom ir suprantam, kaip lengva ir linksmumas ima nuveikti kokį darbelį dėl gerovės brolių ir labo tautos. Bet koks kartumas ir nerimstantis liudnumas ima, kaip reikia nuo pradėto darbo atstot, nes medegiszkas nupuolimas apsilpnina viską.

Apmislyjant visą darbininkų padėjimą, ateina ant mislies, ar negalima praszalint bedarbės isz darbininkų tarpo?

Man rodosi darbininkų rankose valė, jie nuveikia visus darbus pasaulėje, o kas darba atlieka, tam ir prigulintis pelnas už tai pripuola, o ne pagal sziantieninį surėdymą, kuria me kapitalistai milijonus isz mus darbo susikrauja o mums

tik tiek lieka, kad dirbdami nenumirtumėm isz bado.

Valdzia teip-gi ezion darbininkų rankose; mes renkam valdzia pradėtant nuo prezidento igi mažiausio urėdninko; ar-gi ne mus broliai darbininkai reikalas pareikalaut jų, kad jie pildytu įstatymus draugiszko surėdymo dėl labo visos žmonijos, o ne kaip sziantien tik dėl kapitalo?

Szituos darbus kaip nuveiksim tada gal nuslinks vargai ir rupescziai nuo musų sustirusių strėnų, neszanczių sziantieninį jungą kapitalo.

M. Bridickas.

Worcester, Mass. Lietuvių ezionais yra diktokas skaitlius, bet tautiszka labai žemai stovi. „Saulė“ ezion turi tamšiausia vietą, todėl szviezia su savo nuodinga szviesa, Geresnius laikraszcius ir knygas tik keletas teskaito. Bet ten besilankant pasisekė keletą prikaltint ir prie geresnio skaitymo.

Ten bebunant, užtiko ir velkos. Nuvėjau, kaipo pakeleivis į lietuviszką bažnyzia, bet paklauskite, ką ten girdėjau? Ogi „poniszką“ pamokslą, kurį kun. Jaksztis su didelių skanumu sakė, gal kokią pusę valandos. Nelaimingi parapijonai, klauso net susiraukę, „poniszko“ pamokslo. Asz teipgi klausiau, ir net dieglį strėnose bestovėdamas gavau, bet kentėjau ir laukiau, ar nesakys ir lietuviszką, nors ant pabaigos. Nedovai buvo laukimas, kaip pabaigė „poniszką“, tuojaus pradėjo lietuviszkai; pusę tuzino žodžių, su nenoru ir tingumu pasakė ir pabaigta. Gal mislijat skaitytojai, kad ten daug lenkų buvo? asz girdėjau nuo vietinių lietuvių kad daugias nebuve, kaip 30 „ponų“ o lietuvių 300. Taigi „ponų“ 30 daugiau sveria pas kun. Jaksztį kaip „klopu“ 300?! Kas butu, jeigu visi lietuviai teip

mylėtų lietuviskę, kaip kad kun. Jaksztys?!

Kaip girdėjau, tai tas lenkų patronas, neapkcenzia nei lietuviszkų draugyszių ir viskas tik lietuviszka. Gerai padarytų lietuviai, kad jam lietuviszkos duonos neduotu, nes gal ir toji dėl jo negardi? Tegul valgo „panską“! Tegul dolarius ima „panskus“!

Pirm mano ten atsilankymo, ką tik buvo buvęs kun. Milukas. Laikė ten prakalbą, bet ir tas gavo nemalonę kritiką. Atsistojęs „panskas“ kunigėlis pasakė: girdi Broklyniečiai vieną kuniga baidu numarino, o kitą iszsiuntė ubagaut! Vienas tik, daiktas, jam patikęs, o tai, kad kn. Milukas pasakęs, kad kiekvienas gali duoti po \$10,00 ant bažnyzios. Tas tai reikalinga, už tai pagyrė kun. Miluką.

Worcesterio lietuviai neva sutvėrė naują lietuviszką parapiją, ant paveikslo Chicagos ir So Bostono, bet tvarkos jokios dar neturi. Tie patys prie naujos prisiraszo ir prie kunigo drebėdami bėga.

Worcesteriszka, dar nėra aukavę, ant musų parodos nei ant kankintinių nei vieno cento. Vertėtu pasirupinti, kurie supranta sziek tiek reikalą lietuvisztės.

Juk tarp dangelio, yra ir gerai mananczių vyrų, tik reikia drąsos pirmutiniems.

Tas pats buvo ir kituose miestuose, pirmutiniai turėjo nemažai nukentėti, ir dabar dar nepaliauja kentę. Tas karsztam tėvynainiui, yra lengvas kentėjimas ir naudą daugeliui musų tautiezių nukentusių atnesza.

Vyrai visi prie tautiszko darbo! Nes bijokim apkalbų nē vargo!

Peligrimas.

Scranton, Pa. Socialiszka Darbininkiszka kuopa ant susirinkimo 8 d. Balandžio, apart apszvarstymo darbininkiszkių reikalų, vienbal-

siai pakėlė protestą prieš išėjusią iš spaudos knygėlę po antgalviu, „Balsas Amerikiečių Lietuvių į Leoną XIII“ kuri tai knygėlė buvo bažnyčioje dalinama žmonėms. Mieriu augsčiau minėtos knygėlės yra atsiszukimas vardan visų paklusniausių Lietuvių Amerikos į Leoną XIII. kad padaryti lietuviskų šventųjų: kun. Andrių Rudaminą, jezavitą ir vyskupą kunigaikštį Merkelį Giedraitį, kad lietuviai turėtų į ką melstis, nėra iki šiam laikui lietuviai tik skolintus šventuosius garbino.

Minėti kandidatai į šventuosius darę stebuklus dar gyvi budami: vienas per sapną matęs aniuolą gyvą, o kitas nakties laike žvake užsidegdamas be pagalbos tarno. Ką gerą yra nuveikę minėti šventieji dėl lietuvių tautos, negalima žinoti. Autorius knygėlės iš kalno ragina į šventuosius melstis ir įeigu kam stebuklingai pasirodytu, tai kad ne užsleptu, bet tuojaus apgarsintu visiems ir duotu žinę dvasiškai valdžiai. Kaip paprastai žmogus ką dieną kalba tai nakežia apie tai sapnuoja, nėra abejonės kad ir čia gal atsitiktie susapnuot kokiai moterėlei arba vyrui prisiziūrėjus į paveikslą kun. Merkelio Giedraicio kaipo didelio stebukladario užsidegant sau žvake.

Todėlgi atsiszukiamie prieš visuomenę, jog nereikalaujame daugiau šventųjų darymo, nes per daugelį amžių maldaujami šventieji nieko negelbėjo, tai yra aisku kad ir šitų dviejų garbinimas nieko mums nepagelbės.

Sekr. P. Dubickas.

Allegheny Citg, Pa. Kovo 25 d. czionai susitvėrė nauja pagalbinė draugystė po vardu „Lietuvos Sunų“ prie kurios ant sykio prisiraszė 21 sąnarių. Susirinkimus laikome

kiekvieną paskutinį nedėdienį, kožno mėnesio, ant sales Wegner Hall, kampas Beaver ir Washington Ave. Dėlto užpraszone visus brolius lietuvius ateiti ir prisiraszitie prie Lietuvos Sunų draugystės. Virszininkais tapo išrinkti:

Pr. Rupszis—prezidentu,
A. Sztarolis—sekretorium,
A. Saudanas—kasierium.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Gilberton, Pa. Susirinkimas Tėv. Mylėtojų Dr. buvo 25 Kovo. Dėlei nebuvimo reikalingų apsvartymų reikalų kuopos, likosi praleista du mėnesinei susirinkimai. Korėziukės užkviečiančios visus sanarius ir naujai norinčius pristotie prie kuopos, likosi išneszietos pirm laiko, bet visai maža dalelė mūsų te susirinko.

Tarpe mūsų yra neatbutinai reikalinga agitacija. Per agitaciją tik galima mūsų da nusimanantiems broliams, uždegtie tėvynišką meilę, parodyt jiems tikrą kelią kad ir jie prisidėtu prie mūsų, nustotu teip nežmonišškai gėrę, o ypacz kaziravę, kas yra labai įsiszaknėję tarp mūsų tamsesnių brolių, ir kas labiausiai sukelia vaidus, musztynes, o ant galo ir provas, kur nevienas desetkas dolerių yra dingęs kiauruose kiseniuose skvajerių. Iszkada pasidariusioji per tuos mūsų brolius, atnesza skriaudą visai tautai, ir dar esame paniekintais akise svetimitaučių. Deltogi, imkim broliai kiekvienas iš mūsų už pareigą pertikrint nors po vieną iš mūsų tamsesnių brolių, kad juos atvesti ant tikro kelio, kad jie vietoje gaiszinti laiką ir pinigus ant girtybės ir provų, prisidėtu prie mūsų skaitliaus, prie Tėvynės Mylėtojų, prie draugystės išlei-

dimo moksliszkų knygy. Teip elgentės pasikeltumėm apszvietime ir sumažėtu mūsų peiktini pasielgimai.

Ant susirinkimo kuopos perkatinėjom klausimą dovanojimo „Ukininko“ redakcijai Tėvynės Mylėtojų Dr. išleistas knygas „Keistutis“, „Orleano Mergelė“ ir „Lenkai ir Lietuviai“, dėl dalinimo dovanai Lietuvos ukininkams, ant ko visi vienbalsei pristojome.

Iszleidimą atskirium „Tėv. Myl. Dr.“ Įstatų, kas yra parankiau dažinoti mierius Dr. neprigulintiems prie „Tėv. Myl. Dr.“ likosi teipgi patvirtinta.

Likosi iszrinkti du draugai dėl perėjimo per grinczias renkant aukas ant Paryžiaus parodos ir kankintinių. Surinkta pinigų tapo \$2,75 ct.

A. Ilgumas.

Stovis kasos

Į p l a u k i m a i :

Pagal „Vienybės“ num. 15 buvo kasoje	277,22
Union City, Conn. kuopa	7,70
Gilberton, Pa.	2,75
Lawrence, Mass.	3,30
Waterbury, Conn.	3,65
Brooklyn, N. Y.	2,10
Westville, Ill.	15,95
Seranton, Pa.	4,65
Jersey City, N. J.	7,80
Pittsburg, Pa.	11,70
Chicago, Ill.	1,10

Sykiu \$337,92

I s z m o k ė j i m a i :

Sukolektavojimas czechio Gilberton, Pa. kuopos	-10
V. S. Kreivėnui Westville, Ill. expreso kasztai už prisiųtas kuopai knygas „Keistutis“ ir „Orleano Mergelė“	1,00
Sykiu	\$1,10

Lieka kasoje \$336,82

A. Olszevskis.

Nauji rasztai.

Žinyczia, kvartalinis laikraštis, paskirtas apszvietes-

niems lietuviams. Prekė numero 50 penigių, Tilžėje 1900 m. Kasztu „Tėvynės Sargo“. Didelio aszmainio puslapių 155.

„Žinyczia“ surėdyta formoje mėnesinių žurnalų su trumpesneis rasztais yvairaus turinio, iszleidžiamas Lietuvos kunigų. Turinys „Žinyczios“ yra toks: Redakcijos atsiszukimas; Istorija darbo, paraszta Kelmelio; Lietuvaitei, nemokancziai lietuviszkai. Eilės A. Jakszto; Leonas XIII Popiezius, paraszta Samogitos; Kunigai Žemaičių vyskupijos, nubausiti isz priezasties maiszto 1863 m., isz rasztų vysk M. Valancziausko; Prasmė ir gražumas Lietuvos dainų, paraszė Samogita; Saulei užsileidziant, apysaka paraszta Szatrijos Raganos; Kaip kas kam, eilės M. Dagilėlio; Neužpelnyti Muravjovo liaurai, paraszė Savasis; Tarp erszkėčių — sunus, eilės J. Paleidsparnio; Kunigas lietuvis, A. Jakszto; Jautis ir arklys, sakmė Aldono; Mūsų dirvonai: Negeistini apszreiszkimai mūsų literaturoje, Vaiszgantų; Lenkystė ir Lietuvystė, Dėdės Atanazo; pežvalga knygy: Lietuvos Istorija, Simano Daukanto ir Zarysy prava zwyczajowego ludu litewskiego; Turinys „Tėvynės Sargo“ 4 metų ir, Isz svetimitaučių bibliografijos.

„Žinyczia“ yra paskirta apszvietesniems lietuviams ir troksztanti sanbroliams — lietuviams dvasiszko pelno. Nors „Žinyczia“ yra paskirta mokintesniems lietuviams, dauguma jos skaitytojų vis bus mažiaus mokintesni, tai gi mūsų sodiečiai, skaitytojai lietuviszkos literaturos, neziurint kam ji paskirta. Esant nuslėgtai dvasei žmogiszkumo, laisvės ir lygių tiesų mūsų žmonėse, visokių mūsų laikraszczių ir szejp rasztų turi buti užduote tąją dvasę iszliuosuoti, zadinti ją prie iszsiliuosavimo, parodyti savo broliams sodie-

cziams mažai apszviestiems, kad ir jie yra žmonės, o ne gyvuoliai, kurie nesztu jungą vergybės ir mislytu dar, kad jie to jungo neszimui tik ir yra. „Žinyzia“ straipsnyje „Istorija darbo“ vienok moki-na žmonelius paklusnybės ir iszsižadėjimo savęs dėl naudos kapitalistų, tinginių ir valdančių luomų, dirbtu tiek, „kad duondavys niekame skriaudos neturētu ir privalo buti liuosas nuo visokio įtužimo ir niekadodos nekelti maiszto“ (pusl. 18).

Matyt kad raszytojas straipsnio neturi jokios nuovokos apie darbininkų pasilaikymą, gyvenimą ir reikalus. Geras tokiam rasztininkui praktisz-pamokslas butu, bent metus padirbėti pabrūke, o jis butu pirmuoju maisztininku.

Kaip nenusisekė „Tėvynės Sargui“ po savo užgimimo pertikrinti žmonių, kad gimnazijos ir universitetai mokina tik paleistuvystės, teip ir „Žinyzia“ nepertikrins jau nei vieno darbininko, ypatingai apszviestesnio, kad socializmas yra jam kenkenziu, kad nuo nelygybės nėra vaisto ir kad tas nelygumas paeinas isz Dievo valios (pul. 18), kad dorybė įsimylėjimo darbuose iszėjus isz kliosztorių, kad visoks geras ir materijaliszkas draugijos atgyjimas visoje Europoi per darbą iszėjo isz dvasiszkos tvarkos szventos Kristaus bažnyczios, kad darbininkai turės po myrio gerą gyvenimą linksmybėse dangaus, o tiejie skraudikai jų, kapitalistai, griežsz dantimis pragare per amžius. Vienok visoki darbdaviai, kapitalistai ir mintantiejie isz darbininko prakaito geriaus apsiima pragare svilti per amžius, negu iszsižadėti tų trumpų svietiszky linksmybių, kokias jiems pagamina tiejie darbininkai savo kruvinu prakaitu.

Teipgi toje „Istorijoi darbo“ yra paduoti lotyniszkoje kalboje velnio poteriai, kad su

jais nubaidyti darbininkus (zinoma lietuvius) nuo socialistų.

Susivienyjimo kuopai Philadelphia, Pa.

Philadelphios Susiv. kuopa per 16 num. „Tėvynės“ bara „Vienybė“ ir „Lietuvą“ užkankintinių komitetą, kuriai atsakome:

Jeigu skaitote „Lietuvą“ ir „Vienybė“, tai galėjote patėmyti, kad užmanymas rinkti Kankintinių Komitetą buvo paduotas dar Lapkriczio mėn. praėjusių metų ir perstatyti kandidatai. Tai gi Philadelphia Susiv. kuopa turėjo gana laiko perstatyti ir savo kandidatus. Rinkimai tęsėsi per 5 mėnesius ir mums rodosi tokio laiko pilnai užteko, o kad kuopa pasivėlino savo kandidatą pastatyti ir balsuoti, tai už tai kalta tiktai pati dėlei savo nepaslankumo. Perstatyti kandidatai į Kankintinių Komitetą tapo iszrinkti v i e n b a l s i a i per balsuotojus apart Susiv. Phila. kuopos, kada rinkimų pabaiga tapo apgarsinta. Kad Dr. Szliupo vardo nebuvo minėta raszte p. Butkaus, 8 num. „Tėvynės“ tas tiesa, bet pasakykite meldžiami, kas yra tie trukdytojai, kurių dėl jus prispirti butumėte nuo darbo (rinkimo aukų ir aukavimo kankintiniams) atsisakyti? Iki prabylimo philadelphieczyų kandidatai vieny-vieni buvo Szliupas, Szernas ir Olszevskis. Kas per vieni yra „ypatingai tie, kurie ne darbo reikalaus daboti myli, bet tik maiszanczius trukdymus, kas aiszkiai regima“? Meldžiami paduokite jų vardus ir vietas o mes apgarsinsime, kad tokių „szbiebukų“ niekas nerinktu į mūsų tautiszkus komitetus! Mes neapskelbėme jusų, bet jus patys tą padarėte žadėdami dėlei trukdytojų atsisakyti nuo darbo. Ne „Vienybė“ su „Lietuva“ perstatė kandidatus, užbaigė rinkimus

(gerai dar kad „Vienybei“ su „Lietuva“ nėra užmetama visas iszrinkimas) ir užtvirtino komitetą, bet tik juodvi iszpildė valę aukautojų ir kad buvo reikalas tą užbaigti. Kuopa užmeta „Vienybei“ ir „Lietuvai“ neszelpimą kankintinių pirm kelių deszimtų metų, kada jų dar nebuvo ant svieto. Mes gi pasivelyjame paklausti kuopos, kodėl ji bent dabar to nedaro ir kelia ermyderius tik-tai? Kankintiniai isz tų ermyderių neturės jokios naudos! Kuopa rods gal protestuoti ir nepripazinti kankintinių komiteto, bet tegul kuopa neužsimirszta, kad ji nėra visuomenė, ir gal ermyderius kelti tik savo vardan o ne visuomenės.

Isz visur.

Vokietijos kapitalistai sudėjo \$100,000 paszalpai ba-duolių rytinėse Indijose.

Prusijos seimas paskyrė 30,000 markių dėl 100 darbininkų (kiekvienam po 300 markių), kurie galėtu isz Prusijos nukeliauti apžiūrėti parodą Paryžiuje.

Netoli Bremen'o 13 darbininkų mažam laivelyje kėlėsi per upę Weser, kur laiveliui apvirtus 9 prigėrė.

Ant salos Korsika, tarpžeminėse jurėse, artymais Sardinijos, numirė lovoje 76 metų senas plėszikas Bella Coscia, kuris savo amatą varė per 40 metų. Kada kariauna užklupdavo jo jieszkoti, jis apsidaręs kaip ukininkas dirbo žemę, kariaunai pasitraukus jis vėl grįždavo į girią. Pas ukininkus jisai buvo didei gerbiamas, nes juos apveizėdavęs su visokiais daiktai, ir už tai pavojuose jį slėpdavo. Paskiaus jis tapė dar ukininkų sudžia taikos ir vaidus visados sutai kindavo. Kada Prancuzijos prezidentas Carnot aplankė tą salą, Coscia buvo jam perstaty-

tas kaipo vyriausia tos salos ypata.

Bulgarijoi tuluose miestuose ir vietose pakilo maisztai dėlei per didelių mokesczyų lupimo. Rustczuko apielinkėje kariszkas apgulimas tapė apszauktas, nes sodiecziai užmuszė porą mokesczyų rinkėjų o paskiaus susimuszus su kariauna, užmuszė 2 apicieru ir 15 kareiviu.

Berlyne 1 d. Geguzio darbininkai nulaikė net 76 vietose susirinkimus. Visoje Vokietijoi darbininkai szventė 1 Geguzio, nors tulose vietose policija užgynė daryti parodas. Seimo pasiuntiniai socialistai tą dieną nėjo į seimą bet ant darbininkiszky susirinkimų prakalbas laikė.

Maskolijos caras keta aplankyti visaszvietinę parodą Paryžiuje, ne kaipo caras, bet kaipo paprastas lankytojas.

Mieste Bonn, Vokietijoi, numirė garsus tepliorius M. Munkaesi, vengras, paprasto dailės sunus. Daugel kartų jis yra gavęs pirmas dovanas ir aukso medalius. Daugiausiai jo paveiksly yra isz vengrų sodieczyų gyvenimo.

Vengrijos valdzia atsimokėdama Vokietijos valdziai už iszvarymą vengrų, czekų ir kitokių tautų isz Vokietijos, iszvaru tuomi tarpu 600 vokieczyų isz V. ngrijos.

Londonė per vestuves maskoliszko pasiuntinio dukters, laike szliubo nuo žvakių užsi-degė nuotakos valionas ir szau-nei apsvilino plaukus. Jaunikiš pamatęs, kad jo merga gal sudegt norėjo užgesinti liepsnos vien su užspaudimu rankoms, kurias apdegė teip, kad žiedo negalėjo ant pirszto už-maut. Tokiai ceremonijai prisiziu-rėjo visų szalių pasiuntinai.

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

P A R A S Ē

JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tāsa)

namie skaitinējo Milicho 1803 m. išleistus, o ir kitus raštus; nors pas tėvą turėjo kiaušes ganyti, tačias laiks nuo laiko gavo ir į mokslą eiti, taip 1836 m. savo miestelio mokslainėje, 1837 m. Puhnių muižėje, o vėliaus pusantrų metų Lub-Eserės mokslainėje. Iš čion sykį su kitais mokytiniais jis apsilankė pas Rojos jurmalę ir pirmąsyk paregėjo mare, ir tuomet jau jam puolė į galvą projektas Rojos upij įtaisyti gilesnį uostą dėl laivų. Nuo 1840—44 m. jis savo Sasmakos miestelyje mokino Latvius ir žydokus už labai mažą pamokėjimą iš dalies palei senus vokiečių rankvedžius, pats besimokindamas. Čion jis išmėgino sunkią duoną mokintojavimo, ir todėl vėliaus jis taip dirbo, idant mokintojai už savo svarų darbą gautu geresnį apmokėjimą vide jo išleista: (1891 m. „Arkangelas gubernjas tautskolas ka juhrneežibas skolu papildinatajas”). Bet 1845 m. jis kako į Jelgavą, ir pastojo Rundalyje, vėliaus Leell-Berstelėje, už pagasto raštininką, galiaus tokią vietą užėmė Ehdolėje 1847—49 m. Čion drange su Leppevyčiumi ir Spahgiu Valdemaras įsteigė buvo 1848 m. „juhras išsmelšchanas beedriba”. Bet Valdemarui rupėjo studijos. Jis prašėsi pagalbos nuo genarol-gubernatoriaus Suvorovo, ir nuo to gavęs rekomendaciją į Hagedorną, jis su 120 rublių kišenėje, 24 metus senas budamastraukė pėsčias į Liepojų mokintisi gymnazijoje. Čion jis surašė raštelį: 3 0 0 s t a h s t i, kurį 1852 m. Hazedomas išleidė ir paskyrė įėmimus dėl gelbėjimo mokslan einančio Valdemaro. Nors tą jo raštelį prilygina prie Stenderio „Stahsti un pasakas”, tačias kalba jame nebuvo grynokai latviška; tačias svarba rašto yra tame, kad jis Latvius ragino prie apsišvietimo prie steigimo kningynų, prie skaitymo raštų, už ką jį šiadien Latviai vadina vardu „gaismas tehws”. Juk jis jau Ehdolėje gyvendamas įsteigė ir vadovavo „latweeschu grahmatu krahtuvi”. 1881 m. jis Sieslackui išleidžiančiam „Pagalma” prisiuntė 10 rubl., idant steigtu didesnę raštų krautuve, iš kurios veltui davinėtu raštus pasiskaityti. Per „Austrumą” jis vėliaus ragino privatiškas raštų krautuves steigti. Priegtam išėjo, apie 1857 m., „Ueber die Heranziehung der Letten und Esten zum Seewesen”, kuri kninga pašvēsta yra jureivystės klausimams. Kad Valdemaras daug rašęs yra vokiškai, nedyvas, nės tuomet dar buvo paprasta tarp Latvių, kurie nors kiek buvo galvą augštyn pakėlę, panaudoti dėl savo apšvietimo vokiškąją kalbą, o teip-gi dėl savo nuomonių išreiškimo (kaip Lietuviai kad rašinėjo lenkiškai!). Apart to, jis rašęs yra daug vokiškų eilių, iš kurių įpatingai atsižymi „Natur und Mensch” (1854). Valdemaras labai buvo priešingas karei iki pabai-gai savo amžiaus; tai randasi išmėtyta jo raštuose, įpatingai „Vaterlandisches und Gemeinmiziges”, kur tarp kitko sako: „Nuo visų žmonijos nelaimių visų didžiausioji yra tulų tautų didelis gatavyjimasi į karę; juo tas spiria ar kaimynų tautas veltingai gatavotis ir rengtis į karę Karė atneša ant sykio

visas tas nelaimes, ką marai, cholera, patvyniai, badas, maištas, trukumas mokslo pavienam paspėja išdaryti”.

1854 m. Valdemaras baigė gymnaziją ir įstojo į Tarbatos universitetą, mokytiesi valstijų ir tautų ukės mokslus. Čion jis mokėsi per 4 metus. Jau 1856 m. jis steigė čion „latweeschu wakari”, kurie traukėsi paskui Kronvaldo laike, ir galiaus pavirto į „Letonijos” korporaciją; prie „latweeschu wakarų” prisidėjo 10 ar 12 studentų, tarp tų buvo vėliaus pagarsėję Juris Alunans, Barons ir vėlesnis Dr. Jurjans; čion studentai sueidami apšnekėjo apie tulas svarias lietas, ir ragino viens kitą prie tolesnių darbų. Apart to Valdemaras rašinėjo raštus, kaip „Inlande” (No. 18,19) tilpo jo „Ueber die Befaehtigung der Letten und Esten zum Seewesen”, kur jis istoriškai išrodinėjo Latvių ir Igaunių triusus apie jureivystę jau 12 šimtmeetyje, pasiremdamas ant chronikos Latvių Indrikio (rašytos apie 1226 m.), kad Latvių ir Igaunių kariška laivynė sykį sumušusi buvo Danus, po kam Danų provincija Listra tapusi išpustyta, kad kitusyk Kurai ir Igauniai parsivežę Svedų suiminius, sumušę vokiečius prie Kolkų rago ir t.t. Ant galo autorius nurodė reikalingumą savo tautiečiams jureivystų mokslainių, kur mokinta apart pradinio mokslo, geografiją ir matematiką. Tą patį raštą Tėrbatoj išleidė Laakmans po antrašu „Ueber die Heranziehung der Letten und Esten zum Seewesen, nebst Notizen und Aphonsmen in Bezug auf die industriellen, intellectuellen und Statische verhaeltnisse der Letten und Esten und der drei baltischen Provinzen ueberhaust” (1857). Čion jis Latvius ragina prie praturtumo per jureivystę ir prekybą, ragina prie progreso ir apsišvietimo. Draugai mokslo ir progreso buvo ir jo draugai. Jis reikalauja ne vien šnektos, bet darbų, ir ištrivonės darbuose. Užmanė „amatneežibas laikraštį”, kurs talpintu žinias apie pramonę, turgus ir ukę netik tėvynės, bet ir kitų žiamių. Apat to, jis pirmas ragino Latvius tverti pačėdumo kasas ir krėdito įrėdnes! Taip pat upės, kaip Narva ir Mehtra, Gauja ir Lielupė, Venta ir t.t., lyginai kaip ažerai nebuvo per jį pamiršti, ir visur jis nurodo, juog su mokslu galima butu didelę naudą iš jų ištraukti. Jam širdį skauda, kad tiek daug trukumų jo gimtinėje šalyje užtinkama esą, kurių prašalinimą nereikia laukti pagalbos iš svetur — bet namie tegul stoja daug darbininkų, o visos kliutys bus valiotos!

Vokiečiai juokėsi iš Valdemaro projektų, ir tarp studentų tik vienas Sakranovyčius, vėliaus mokintojas, suprato išnašumą jų; maskoliškos-gi kalbos prof. Rosbergis išguldė tą raštą maskoliškai ir nusiuntė į laikraštį „Morskoi Sbornik”, bet tas nespausdino, tik kritiką A. W. Freigango patalpino, kurs pats vėliaus draugavo su Valdemaru ir rėmė sistemą jureiviškų mokslainių (jis mirė vice-admirolu Gatėinoje 1880 m.); kritika tačias nupeikė darbą Valdemaro dėl jo paviršutiniškumo ir nepraktiškumo (slg. Spisok izdanij H. M. Valdemara. Moskva. 1882). Tačias gen. gub. Suvorov savo gromatoje į Valdemarą rašytoje jo darbą giria, ir velyja jam toliaus dirbti dėl labo Pabaltijos žmonių.

Taip-gi dar studentu budamas, Valdemaras išleidė: „Don-dangen, Ritterschloss und Privatgut in Kurland, lesungen von Jacob Fridrics Bankau 1724 nebst einiglu Amerkuungen und einem Anhang (v. Chr. Woldemar), Dorpat, 1855”. Kada-gi Valdemaras Tėrbatoje ant savo durių buvo parašą padėjęs „Latweetis” ir kada-gi jis tiek už Latvių pakylimą tarp stu-

dentų triusėsi, tai kn. Brasche laikraščiuose užbruko Valdemarui ir jo sądraugams papeikos vardą „jaunlatveši“, kuriuo vardu ilgai dar tapė vadinami visoki liaundariai ir pasileidėliai!!

Studijas Tėrbatoje pabaigęs, 1858 m. Valdemaras traukė į Petropylę, kur triusiama buvo apie atvalnyjimą žiamionių nuo baudžiavos, ir veikiai ėmė rašinėti straipsnius į „St. Peterburger Zeitung“ apie Baltijos ukininkų gyvenimą, apie maskolių pirklybos laivynę ir apie reikalingumą jureiviškų mokslainių. 1859 m. išėjo iš spaudos brošūra „Ueber die Mittel, den Seehandel in den baltischen Provinzen Russlands zu heben“, ir taip-gi raštas „Rig. Zeitung'oje“ „Ueber unseren Seemannsstand“. Tad Valdemaras įgyjo urėdą finansų ministerijoje. Raštas „Russkij Torgovyj flot“, patilpęs į „S. Peterburgskija Viedomosti“, atkreipė valdžios akis ant Valdemaro, ir toji paskyrė jam 1400 rublių dėl apkeliavimo Pabaltijos ir suradimo įrankių, kaip galima butu patraukti gyventojus prie jureivystės amato. 1861 m. valdžia pasiuntė jį apkelianti Vokietijos pajurius nuo Emden iki Klaipėdai ir susipažinti su Vokietijos jurės mokslo sistema; vaisius savo kelionės, jis 1862 m. aprašė vokiškai ir prancuziškai Peterburgo laikraščiuose ir kitur, ir ten netik Vokietijos bei Svedijos paaškino jurines mokslaines, bet įpatingai apistovas Baltijos jurės žvejų ir jureivių. Galiausiai 1864 m. minystras Golovin pasiuntė Valdemarą pavasarį į Baltiją „dla izučeniya ustroistva i diejatelnosti tamošnich narodnych škol“, apie ką 1866 m. Valdemaras parašė knygelę „Russland's Volksschulen, vom volkswirtschaftlichen Standpunkte betrachtet“. Vėliau dar išėjo „Zur Geschichte und Statistik der Gelehrten—und Schulanstalten des Kais. Russ. Ministeriums der Volksaufklaerung“.

Valdemaras, gavęs darbą ministerijoje, neužmiršo savo tėvynės Baltijos. Jis veikiai supažindino vienus su kitais išsimėčiusius Petrapylėje Latvius ir 1862 m. įsteigė „Peterburgas latvešu lašamo beedribu“, iš 12 tautiečių susidedančią, kurių vėliau pribuvo į 70. Baltijoje gi viešėjo sena „nekustiba“, nerangumas. Tad Valdemaras užmanė įsteigti laikraštį dėl sujudinimo Latvijos iš miego. Nėstant Peterburge cenzoriaus dėl latviškų raštų, jis pats įgyjo tą urėdą, rods be apmokėjimo, o už redaktorių nominališkai aprinko Jurą Allunaną, kurs veikiai apsirgo ir sugrižęs į Kuršą pas brolių pasimirė trakume (bepročiu). Trukstant ant išleidimo laikraščio piningų, Valdemaras aukavo iš savo uždarbių, kaip kad ir pats redagavojo laikraštį 1862 m. Bet vos čia spėjo išėiti laikraštis (1 d. Liepos, 1862 m.), kaip piestu stojo Baltijos tuli gyventojai, drauge su vokiečių laikraščiais. Kn. Sulz, redaktorius „Latvešu Avišu“ parašė apskundimo raštą, pasiremdamas ant tulu perkraipytų ištraukų, ir net Kuršo liuteriškių kuningų synodas sątaravosi, ką reikia veikti, idant išnaikinti kurstytojus žmonių. Kn. Sulz padavė du kelius: 1) kuningija gali prisišlseti prie ponijos ir prašyti vyresnybės, kad užslėgtu „Peterburgas Avises“, o 2) per „Latvešu Avises“, kurias tuomet skaitė 4000, imties kariauti prieš jaunąjį laikraštį. Galiausiai raštas kn. Sulzo tapė nusiūstas į „Baltische Monatschrift“. Ponija-gi Kuršo landtage tą patį metą taip gi nutarė, kad 1) „Peterb. Avišu“ „karščiuojantis mieris turi baigties“ ir 2) kad „Peterb. Avises“ Kuršė taptu uždraustos! Ką-gi tad valdžia padarė? Rods ji laikraščio neuždraudė,

per Valdemaro triusą, bet cenzura tapė į Rygą perkelta! Žinomas daigtas, labai tai kenkė laikraščiu. Gal butu vaidai abipusiai trukę ilgokai, jeigu ne nauja painė butu pasipynusi: ištraukimas Latvių 1865 m. į Novgorodo rėdybę, kurioj lietoj Valdemaras pražudė visą savo mantą¹⁾. Priešių persekiojamas, Valdemaras net ketinęs buvo Nėvos vilnyse pasiskandyt, nuo ko jį Barons²⁾ atkalbino, idant skaugėjai potam pirštais nerodytu, kaip baigėsi Latvių užstovinėtojas. Žinoma, „Peterb. Avises“ paliovė gyvuoti (jaunyje 1865 m.). Bet Valdemaras tęsė imtynes per vokiečių bei maskolių laikraščius³⁾. Galiausiai Valdemaras, kurs 1865 ir 1866 m. buvo sluzjyęs apšvietos ministerijoje, kako 1866 m. į Moskvą už sądarbininką prie „Mosk. Viedomosti“. Su tuomi pasibaigė vėtrų pilvas Valdemaro gyvenimas, ir jis toliau jau tykiai, nors kartais suriai, dirbo su pasekme. Nuo dabar jo draugu darbuose pastojų p. Brihvsemneeks (Treuland.)

Nuo 1863—65 m. Peterburgo vokiškuose laikraščiuose Valdemaras talpino raštus apie jureivystę ir jureivystės mokslaines. Bet tas, nors dėl pamėginimo, nesisekė įtaisyti: žmonės laukė darbų valdžios, o valdžia nėko nedarė. Pavasarį 1864 m. namuose Valdemaro susirinko tulas pulkelis „ainašneekų“ ir, sutarė įtaisyti pirmą jureivystės mokslainę (Mikelsons, 3 Weides ir Martinsons) Ainašuose, ant ko pats Valdemaras aukavo 25 rubl. Toji mokslainė tape įsteigta ir gavo nuo valdžios pagelbos 800 rubl. už mokintoją aprinko švedą Dahlj, kurs rods latviškai nemokėjo, tačiau savo mokiniu daug padarė nuopelnų Latviam ir Igauniam, ir nesykį Valdemarui suteikė žinas apie Baltijos jurės pirklystą: be jo triuso tokios mokslainės nebutu įvykę! Tuom tarpu vyriausybė paskyrė komisiją, susidedančią iš Kruegerio Dorgobušino ir k.,

1) Valdemaras pats tai aprašęs yra rašte: „Die Lettenauswanderung nach Novgorod im J. 1865 und die baltische deutsche Presse“. Mat, Valdemaras 1863 m. buvo pirkęs 500 desėtinų geros neišdirbtos žiamės arti Lubanos stotės, ir per „Peterb. Avises“ pagarsino, kad jis tą žiamę parduoda po 15 rubl. desėtiną. 1864 m. atsirado tuli pirkėjai ir bandė ten apsigyventi. Tad tris Latviai iš Dundagos muižės atkeliavę pas Valdemarą paliko 2500 rubl. rankpiningių, kad tasai jiems ir jų draugams nupirktu lygiai geros žiamės. Valdemaras velyjo Latviam artymais įtaisyti naujokynes, įpačiai artymais Nikalojaus gelzkelio, kur žiamė neapgyventa buvo ir kokia 5-600 Latvių galėję butu apsibuti, ažuot traukti į gilią Maskoliją. 1865 m. atsitiko du dvaru ant pardoso — Juljanovo ir Derevos dvarai; Valdemaras pirkė per Dosenbergą Derevos dvarą, 5600 desėtinų didelį, už 38,000 rublių ir ant rankos Latvių duoti piningai tapė tuojau užmokėti. Liekanas sutarta buvo pamažu atmokėti. Bet ant tų pėdų ėmė rastes kliutys ir painės. Prasidėjo tyrinėjimai Peterburge ir Kuršė. Visur Valdemaras tapė pripažintas už nekaltą. Bet kas galėjo Valdemarui gražinti pražudas ir apskelbas?! Kada parėjo mokestis mokėti, nebuvo iš ko, ir tokiu budu Derevos dvaras perėjo į tiesos rankas ir parduotas tapė kuštinamas turtas. Tykojo parduoti ir žiamę, kurios dalis po dalei dingo. Apsigyvenę-gi Latviai tikėjosi, juog pergyvenus 10 metų jiems teks žiamė be mokesties ir dėlto atsiprašinėjo nuo mokėjimo skolos..... Taip tai nedėkingumas yra svieta alga. Iš to viso vokiečių pressa, įpač „Rigasche Zeitung“ darė daug užpildinėjimų, ir neteisingų.

2) Nuo pabaigos 1862 m. Barons buvo redaktoriumi „Peterb. Avišu“. Tarp sądarbininkų reikia paminėti Sterną (Svaigsnits), juristą Friedmaną, Spahgį ir k.

3) 1864 m. Valdemaras apsigyveno su Luiza v. Ramm iš Rygos, kuri teip-gi mėgė vokiškai rašinėti raštus; „Nenikedschna“ tapė latviškai išguldya ir patilpo į „Dienas Lapą“.

(Toliau bus.)

Vakariniuose Prusuose įbingimas lenkų ant žydų nesimazina. Bulmistras miesto Konitz paliepė vakarais anksti uždaryti karcziamas, nes žmonės užsigėrę po ne kiek tuojaus eina žydų muszt, ko blai-vus budami nedaro.

Paryžiuje praėjusę sanvaite sugriuvo vienas tiltas, o 1 Gegužio sugriuvo vėl kitas, ant kurio atsiliko apeigos atvėrimo parodos. 3 darbininkai užmuszti tapė o 1 sunkiai sužeistas.

Vokietijos laikraszcziiai pranesza, kad Maskolijos valdzia užgynusi žydams gyventi parubežiais Prusų ir Austrijos per 6 myles; nes parubežiais gyvenanti žydai užsiimanti vien slaptu gabenimu ir pardavimu užrubežinių iszdarbių ir apgaujanti valdzia dėlei muitų. Tokiu budu turėtu kraustyti žydeliai ne tik isz parubežinių miestelių, bet ir isz tolymesnių, kaip tai Suvalkų, Kalvarijos, Raseinių ir t.t. nes tiejie miestai nėra atokume 40 verstų nuo rubežiaus.

Berlyno miesto statistka rodo, kad viena moteriszkė 43 metų amž. yra pagimdžiusi 27 vaikus; 4 moters, kurių jauniause turi 39 o seniausia 45 metus, pagimdė po 20 vaikų; 5 moters pagimdė po 19; 8 po 18; 11 po 17; 29 po 16; 42 po 15; 80 po 14; 126 po 13 o 196 po 12 vaikų pagimdė. Keliolika moteraičių, turinczių po 16 metų buvo jau su dviem vaikais 1899 metuose Berlyne užgimė viso 51,297 kudikiai, tarp kurių buvo 7715 mergvaikių; vaikų gimė 25,322; mergaicių-gi 24, 186. Tik 7 vyrai apsivedė iki 20 metų o net 1404 merginos; vienas vyriszkis 18 metų apsivedė o 27 merginos 16 metų ir 154 merginos 17 metų. Tai gi vaikinai teip janni neapsiveda kaip kad merginos. Isz 5468 porų apsivedusių buvo moters

senesnės už savo vyrus: 266 porose moters buvo senesnės už vyrus nuo 10 iki 15 metų; 53 porose nuo 15 iki 20 m.; 15 porų nuo 20 iki 25 metų; 14,012 apsivedusių porų vyrai buvo senesni už moteris: 128 porose vyrai buvo senesniais nuo 20 iki 25 metų; 44 porose nuo 25 iki 30 m.; 36 porose apie 30 ir daugiau.

Paryžiaus arcivyskupas, kardinolas Richard, pasiguodė popiežiaus pasiuntiniui Rinaldinui Paryžiuje dėlto, kad jo Prancuzijos valdzia neužkvietė prie atvėrimo parodos. Popiežiaus pasiuntinys atsisakė nuo iszklausymo tokio pasiguodimo ir dėlto Richardas nusikreipė statei į Romą.

Pragoje grovas August nu-siuntė savo jaunesnįjį brolių į beprotnamį kada tasai pareikalavo savo dalies mirus motinai.

Austrijai, provincijai Krain, mieste Grad, vieno geležinio pabirkelio darbininkai norėjo szvęst 1 d. Gegužio, ką darbdavys neįvėlyjo. Darbininkai ant savo darbdavio teip įtužo, kad su lazdomis ir akmenais apsiginklavę apstojo darbdavio gyvenimą ir norėjo jam už tai iszpilti kailį, kurį tik žandarai vos atgynė. Daugiau jis negins darbininkams szvęsti.

Londono archeologai Ephezuose, Mažojai Azijai, atradę rasztus Kristaus raszytus karaliui Agripai, kuris Kristų buvęskvietę pas save atsilankyti.

Rytinėse Indijose apart bado pradėjo siausti ir cholera. Apie miestus Bombay, Simla ir Ahmedabad iszbadėję gyventojai su pastirusioms akimis, kaip lavonai, slinkinėja aplinkui. Numirusių nuo bado ir choleros nėra kam palaidoti, nes kas dar pajiegia, tai bėga nuo tokių szalių.

Berlyne apsilankant Austrijos ciesoriui, norėta su iszkilme atidengti Sigmundo-grupą. trumpai pirm atidengimo grupos architektos pasergėjt, kad visos naujai padarytos figuros yra be nosių ir tokiu budu visas prisirengimas nuėjo ant niekų.

Didele Paroda ir puikus Piknykas.

Susivienijimo kalnakasių isz Plymouto ir apielinkės bus Westover Grove (Parisziaus sode) subatoje, 26 Gegužio (May).

Prezidentas John Michell; organizatorius Benjamin James; distriktu prezidentai: T. D. Nichol, Frank Miller, Robert Courtright, Chas. Thane ir Timothy Hayes teipgi dalyvaus parodoje kaip ir ant piknyko. Priegtam užpraszone ir visus jaunosius darbininkus.

Bovos bus visokios. Szau-dimai į celių dėl visų prieinami. Lenktynės!

Užkandžiai visokie. Muzika pirmos klisos dėl szokių. Visus užpraszone atsilankyt.

Vietinės Unijos
Komitetas.

Pirmas Metinis Balius!

kareiviszkos draugystės D. L. K. Vitauto bus keliamas Subatoje 12 dieną Gegužio (May) 1900 m. svetainėje Cecilia Hall (P. Schmidt propr.) po num. 181—103 Grand str. Brooklyn, N. Y., prasidės 7 valandą vakare ir trauksis per visą naktį. Muzika bus lietuviszka po vadovyste dirigento p. S. Rinkeviciaus.

Dėlto užpraszone lietuvius ir lietuvaites vietinius, kaip ir isz apielinkės pributi ant to gražaus pasilinksminimo, nes kareiviai iszeis pirmu kartu

savo puikiuose rubuose, kas bus malonu visiems pamatyti. Nuolankiai užpraszo
Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Pijuszo Skuczo, kuris Kovo mėnesyje pribuvo isz Lietuvos į Ameriką.

Paaina isz Suvalkų gubernijos, parapijos Pilviszkių, kaimo Skuczų. Lietuvoje buvo kriaucziūm o pajieszko jo dėdė kriaucziūs; tegul atsiszaukia ant szito adreso:

Vincas Skuczcas,
Box 518 Mt. Carmel, Pa.

Nieks ant svieto negal padarytie žmogui didesnės geradarystes, kaip kad paszalinti skausmus. Jokis kitas vaistas teip greitai nepagelbsti kaip „Inkarinis“ Pain Expeller Richterio. Kencziantiejie ant reumatizmo visose szalise, tapė tuomi vaistu iszgydyti. Prekė 25 ir 50 ct.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda druta ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

NEREIKE PININGU PRABA DOVANAI PER 30 DIENU.

Mes tikime Jums.

\$9.00 nusipirkite geriausią siuvamą masziną VICTOR su visais irankiais Gera siuti sunkius ir lengvus siuvinus. Gvarantuojame ant 20 metų. Turime 35 skyrius už visokią prekę. \$130.00 pirkti gražiausę geriausę VICTOR PIANO Gvarantuojame ant 25 metų. Praba dovanai, 24 skyrių, vieokia prekę. \$130.00 pirkti pirmos klisos geriausę PIANO. Parduodame visokius muzikaliszkus instrumentus. Kataloga dovanai. VICTOR MFG. CO. Dept. X, 17, 161-167 Plymouth Pl. CHICAGO, ILL.

ONLY \$5.00
SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine that your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 200-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$32.50; every large double outside and double inside door safe for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$33.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$39.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių liuijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban kon ir izsmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

OUR \$1.50 ANTI FAT BELT

For \$1.50 we furnish the celebrated BROWN'S ABDOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY.

who wear the Brown's Abdominal Belt run no risk of Navel Rupture or Umbilical Hernia; you get a comfort and ease of action you will appreciate. No corpulent person can afford to be without this belt. Cut this Ad. out and send to us with \$1.50 and 10 cents extra for postage, state height, weight, age and number inches around the body, largest part, and we will send the belt to you by mail postpaid, with the understanding that if it is not perfectly satisfactory and equal to belts that retail at \$3.00 and upwards you can return it at our expense. Write for free Belt and Truss Catalogue.

SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO

HOTELIS arba geriausia

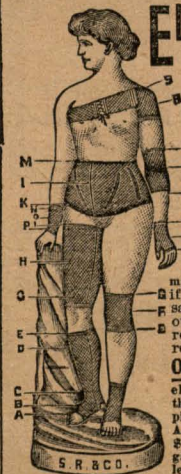
užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szį bei tą dasižinoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

ELASTIC GOODS

AT HALF PRICE.

If you want us to make to your MEASURE and ORDER ELASTIC GOODS for the RELIEF AND CURE OF VARICOSE VEINS, WEAK, SWOLLEN OR ULCERATED LIMBS, CORPULENCY, ABDOMINAL WEAKNESS OR TUMOR, state your height, weight and age, state number of inches around body or limb at each letter shown in cut and send to us with our SPECIAL PRICE. We will make the goods to order from the very finest fresh rubber elastic material, guarantee a perfect fit and if you do not find it perfectly satisfactory and equal to goods others get double the price for, return at our expense and we will refund your money.

OUR SPECIAL PRICE for all fine silk elastic thigh stockings, A to I, \$7.50; thigh leggings, C to I, \$6.00; thigh piece, G to I, \$2.50; knee stocking, A to G, \$5.00; knee leggings, C to G, \$4.00; knee cap, E to G, \$2.00; garter stocking, A to E, \$3.00; garter leggings, C to E, \$2.00; ankle, A to C, \$2.00; abdominal belt, K to M, \$10.00. COTTON ELASTIC GOODS, ONE-THIRDLESS. Special Covered Elastic Abdominal Supporter, made of soft lisle thread, interwoven with protected rubber thread, 5 inches wide, \$2.00; 10 inches, \$2.25; 12 inches, \$2.50. Write for Surgery Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., (Inc.), CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS,

kurios daugelį pradziugins ir palinksmins.

Kaip mums gerai žinoma, žmonija — isz psichizko, intelekto, intelekto ir net ekonomizsko atžvilgio — dalinasi į 2 klia-as: viena yra sveikata, drot, puiki, visados linksmi, pasidėkavojant tam visur turi geras pase-mes ir pasivedimą visokioje vertelystėje; antroji yra ligusta, silpna, nuludus, sunykus, melancholizska, nedraisi ir tankiai visizskai negabi prie darbo ir netinkanti szeimynizskame gyvenime.

In azia pastaraja kliaasa priguli visi tie, kurie savo jaunystoje, daugumas gal visai isz netyzzių, atsidadė naikinancziam žmogaus kūnui ir dvasiai darbu — onanizmui arba papolucijai, ir savo vėlesniuose metuose perdavė davė valė savo lytiszkia pagėdimams; teipogi ir tie, kurie isz priezasties neuzteiktino ir blogo maisto, persidribmo, per didi alkoholiszkų gėrymų vartojimą, arba kurie per susidėjimą su nesveikoms moteroms pradžė savo linksmybes ir sveikata.

Szitolkie žmonių suklydimai galiaus priverczia juos per visą jų gyvenimą kentėti bei-iausias tydų pasekmes, kaip ve: szirdies drebėjimą, spazmodiszkus galvos skaudėjimus, apeto netekimą, žarnų ir pilvo katara, nugaros ir kryztaus skaudėjimą, nerviszkumą, dispėpsiją, vidurių užkietėjimą, sėklus bėgimą, sujungmėj su nemoraliszkais sapnais, inistų ligas, reumatizma, dusinimą, negalą, szkorbuta, skaudanczjus ant kūno ir lytiszkų dalių spuogus, gonoreją, szankerį, sifilį etc.

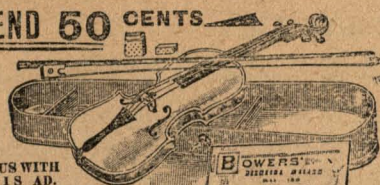
Bet dšbar tegi niekas nenusimina: szio miesto darai iszrado naujus vaistus, su kurių pagelba geli greitai, radikalizskai ir visizskai isz ty ilgu iszsigydyti kankinamieje atgaus savo sveikata, stiprumą, drurybę ir dailią iszvelzį, gabumą visociame darbe ir užsiėmime.

Priešnak 23 ct. markėmis ir mes pėisusime tamsti pamėginti mūsų gydotes per vieną isztiašą sanvaitę. Visi, kurie įieszkote pagėbos, kreipkitės ar per laiszkus ar ypatizskai pas daktarus

in The State Medical Dispensary 76 E. Madison st. CHICAGO, ILL.

Offisas atidarytas nuo 8 A.M. iki 8 P.M. Nedėlioms nuo 10 A.M. iki 12 A.M.

SEND 50 CENTS

TO US WITH THIS AD. and we will send you this Violin Outfit by express C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purfling, best quality ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$3.00 VIOLIN, beautifully finished, highly polished, with splendid tone quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made violin case, large piece of rosin, and one of the best common sense instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your express office, and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the express agent \$3.75 less the 50 cent deposit, or \$3.25 and express charges, and the outfit is yours.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by cash la full we will give one lettered fingerboard chart, which can be adjusted to any violin without changing the instrument and will prove a valuable guide to beginners, and we will also allow the instrument to be returned after 7 days' trial if not found entirely satisfactory in every respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full. Address, SEARS, ROEBUCK & CO., (Inc.) Chicago. (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. -Editor.)

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ UPADRYSTĖS.

Prezidentas — M. Bridickas Bx 17 Lost Creek, Pa.

Sekretorius — M. J. Damijonaitis, 65 N. Leonard str. Waterbury, Conn

Kasierius — A. Olszevskis 60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskas 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

DR. F. J. KALLMERTEN.

Specjalistas chroniszkų ir nerviszkų ligų.

Gydo visokias užsėsenėjusias ligas kaip tai: Troszkuli, spazma, paralyzių, dusuli, pavandenavimą, reumatizma, skaudėjimą galvos, ausų, akių, ir nosies, ligas skilvio, gerkles, krūvinės, iszėjimą žarnų, drūgi, iszmėtymus ant galvos ir skuros-gumba, austojimą te, kėjimį, kraujo tekėjimą, mėnesinis tekėjimą, nevaisinguma,

skausmus po gimdymui, puliavimus, ronas, atslėrimus, ant kūno, rože, žarnų ligas, skaudėjimą strėnų ir krutinės, plauti, nervų skaudėjimą, uždegimą žarnų iszputimus, niežėjimą, uždegimą smegenų, iszburkimą puslės ligas, vėži, diegli, skmens ligą, uždziuvimą, nusilpnėjimą kojų, džiova, žarnų ir inkstų ligas, karsztlige, niežus, iszberimus, kirmėles, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS

Jeigu eergi ir nustoję esi vilties iszgyti, kreipkis tujaus pas daktarą Kallmerten'ą ant rodos, Dr Kallmerten'as iszgydė tuketanczlius žmonius, kurie ilgai sirgo ir nū kitų daktarų negalėjo pasigėlbėti ir iszsigydyti. Tie žmonės visur garšina vardą D-ro Kallmerten'o, ir pažįstamiems jį rodys. Kreipkitės pas D-rą Kallmerten'ą tai jus iszgydys.

LIGAS UZSIKRECZIAMAS abejos lyties (ar tai nū kitų gautas arba nū gimdytojų pėinanczias) gydo pasekmingai ir greitai. Nereikia gėdytis, fiktal gydytis, nes neatbojimas atveda piktas pasekmes ant ateities.

NORS LIGA BTU NEISZGYDOMA, RASZYK pas DR. KALLMERTEN, APRASZYK GERAI SILPNUMA, PADUK LYTĮ (ar vyras ar moteris zė), amži, szvarumą ir temperamantą ligonio, idėk į gromatą 2 centinę marke, paraszkyk savo pavardę ir adresą aiszkiai, o gausi per laiszką RODĄ DOVANAI ir tikrą nūmonę Daktaro luga yra iszgydoma ar ne.

Nevylykyk, bet raszyk tujaus. Adresas: DR F. J. KALLMERTEN. TOLEDO, OHIO.

ZINGEIDU IR AKIVA DĖL SVIETO.

Tikrai pirmutinė vienatinė gydykla ant užedzinimo plaukų ant praplikusių galvų, slinkimą plaukų į trumpą laiką sudrutina yra duota užtikrinimas (garancije). Kozuas užsiganėdina, kur jau tukstancziam ypatų profesor. Brundza suteikė puikius szvelnius ir tankius plaukus, ką tai laimingi per laikraszczius ir laiszkus iszreiszke szirdingai padėkavones. Vieta ofisu yra 145 GRAND ST. ir 996 BROADWAY, Brooklyn. Norinti gautie visą rodą su informacije per laiszkus adresavokit sziteip:

J. M. BRUNDTA CO Box 2361, NEW YORK, N.Y.

VISOKIU RELIGISZKŲ DAIKTŲ

kaipo tai: Ražanczių, Szkaplierių Lietuviszkų, visokių brostvių maldų knygu Lietuviszkų ir lenkiszkų, teipgi ir visokių istoriszkų knygu Lietuviszkų ir lenkiszkų; abrozų visų szventųjų ir tautiszkų ir t. t. Gaunama pas:

J. Burman & Stepanoviczių 231 S. Roebling Str. BROOKLYN, N. Y. (prie lietuviszkos bažnyczios.)

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

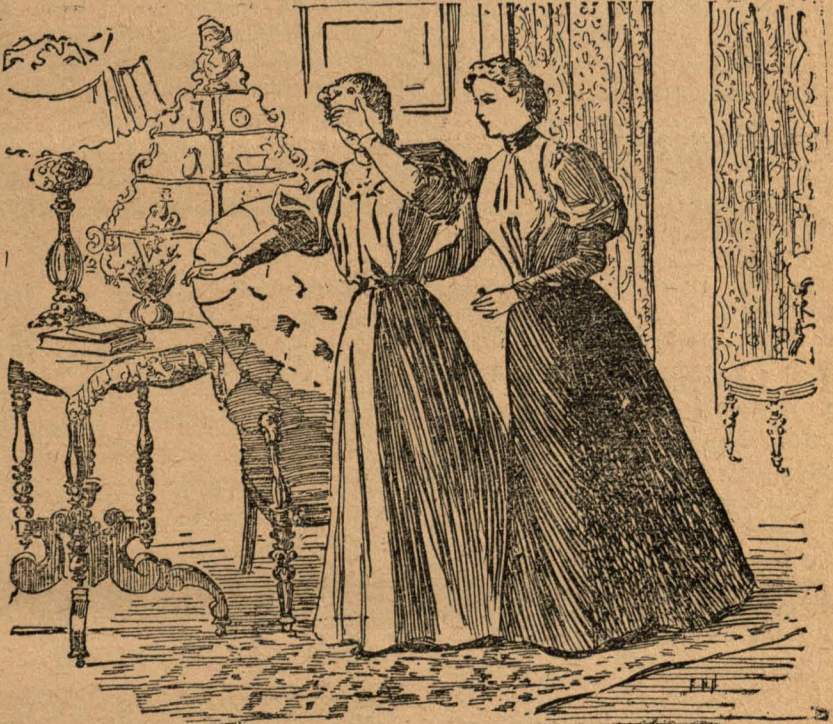
TRADE MARKS, DESIGNS, COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

SHE WAS BLIND.

A blindness comes to me now and then. I have it now. It is queer—I can see your eyes but not your nose. I can't read because some of the letters are blurred; dark spots cover them; it is very uncomfortable.

I know all about it; it's DYSPEPSIA. Take one of these; it will cure you in ten minutes.

What is it?

A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R-I-P-A-N-S will not benefit. They banish pain and prolong life. One gives relief. Note the word R-I-P-A-N-S on the package and accept no substitute. R-I-P-A-N-S, 10 for 5 cents or twelve packets for 48 cents, may be had at any drug store. Ten samples and one thousand testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No. 10 Spruce St., New York.

**Broliai Varnagiriai
Liudvikas ir Adomas
Laiko didelia krautuvia**

visokių valgomų daigtų, kumpių, miltų, cukriaus, arbatos, kavos ir visko kas tikt užlaikyme gyvasties yra reikalinga.

Taipogi parsidūda czebatai, czeverykai, marszkiniai ir visoki kiti daiktai. Viskas pigiausia ir dideliu pasirinkime.

Laiko arklius dėl parsamdymo pasivažinėti, veža anglis į stubas, perkrausto naminius daiktos, laiko visokių paveikslų (abrozų), ražančių, szkaplierių, kryželių, maszinukių gromatoms drukavoti, abrozus įdeda į puikius rėmus, deda langams stiklus ir t. t. Viską atlieka labai pigiai

(P. O. Box 213) 212 East Main Street,

PLYMOUTH, PA.

Dr. Leonard Landes,

Lietuviszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsingas gydytojas vyriskų ir moteriskų ligų. Mokinosi universitete New Yorke, praktikavo ligonbuciuose; Vielniuje, Berlyne, karalishkoje mokykloje Londone, buvo perdetiniu mokslo Labanon, Bellevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Uz tikrina iszgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaip tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą vidurių galvos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriskas ligas ir nevaisingumą. Gydymui nerviskų ligų reikia naudoti elektrikinias prietaisais.

Ligas lytiszkū daliu

iszgydysiu į ketis dienas, taipogi ligas pilvo, uždegimą žarnų, iszdžiuvimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegių ir t. t. Iszgydymą užtikrinu kiekviename atsitikime. Chroniskas ligas gytau pasekmingai, ir slėpemas ligas užlaikau slaptybėsje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nu 9 ryto, iki 1 po piet. nu 5 po piet iki 8 vakaro
Nedeliomis: nu 8 iki 10 1/2 val. ryto; nu 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Uzpraszydami gydyklas prisiuskiute \$1.00.

Jeigu sergi, tai parasyk kiek turi metų, kiek sveri ir apaszyk savo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

D. L. & W. B. B.

Trukial iszeina isz Plymouth'o:

Ant 7:10; 8:45; 10:10; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghampton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarns.

Ant 7:34; 9:10; ir 11:5 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.

Ant 2:35; 3:51; 5:00 ir 7:45 po pietų į Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.

Ant 2:52; ir 7:13 po pietų į Northumberland ir visų tarpinių stacijų susivienyjant del Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.

Tiketiai nu pigiause preke į visas szalis, Sziaure - Pietus, Itytus ir Vakarus ir į minksztųjų anglių apielinkes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant svieto popieros dėl gromatu ratzymo su puikiausioms kvietkoms, apskaitymais ir pavincziavcems parsidūda po neiszpasakytai anzemintą prekę. Kas prisius 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiausių ant visos pasaulės popierių su konvertais; kas prisius \$1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimo mes apmokame

Perkupeziams, agentams ir pedlioriams dūdame didelį pelną. Antpareikalavimo iszs'nucziame į visas dalis Amerikos

Uzsisteliūdami į ofieras ir prisiusdami ant jų pinigus visada uždėkite szitokį adresą.

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirskit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

SEND 50 CENTS to us with this ad, and we will send you our celebrated **LA BERTA GUITAR** by express, C. O. D., subject to examination. It is a genuine La Berta American made instrument of great beauty, perfect rosewood finish, very highly polished. Handsomely inlaid around sound hole and inlaid stripe in back, celluloid bound top edge. Fingerboard accurately fretted with raised frets, inlaid pearl position dots, American made patent head, and finest nickel plated tailpiece. A REGULAR \$8.00 GUITAR, powerful and sweet toned, furnished complete with an extra set of best quality steel strings and a valuable instruction book which teaches anyone how to play.

EXAMINE THE GUITAR at your express office and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of pay the express agent \$3.65 less 50c, or \$3.15 and express charges and the complete outfit is yours. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by \$3.65 cash in full we will give a Lettered Fingerboard Chart. It is an accurate guide, having all notes, with sharps and flats in full view, and can be easily adjusted to any guitar without changing the instrument. With the use of the lettered fingerboard anyone can learn to play without the aid of a teacher. Write for free musical instrument and piano and organ catalogue. Everything at lowest wholesale prices. Address: **SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO** (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. -Editor.)

STEBUKLAS!
Mr. A. Wilke, 93 Trumbull St. Cleveland, Ohio.
razo: „Severos Balsamas dėl Plauczių padarė stebuklų mano szeimynoje. Mano augintinis sunus turėjo baisų kosulį ir po suvartojimo vienos piēczkės Severos Balsamo nuo Plauczių visiszškai pasveiko.“
Geresnės gyduolės nuo kosulio perszalimoir plauczių ligų geriause

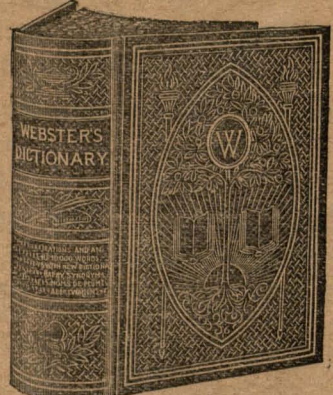
SEVEROS Balsamas dėl Plauczių.
25 ir 50 Centu.

Greiciause pagelba ir ti rliausis iszgydymas nuo kaulų gelimo, Neuralgijos, Mugaros skaudėjimo ir suputimo, užtikrinancziai iszgydo vartojant geriausia szeimyniszką gyduole

Severo's St. Gothard'o Alieju
PREKĖ 50 CENTŲ
W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gydūlės yra ganimos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Griaiciausiai iszgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

An \$8.00 DICTIONARY for \$1.00
The New Werner Edition of Webster's Dictionary.....

Newly and magnificently illustrated. We offer you the best Dictionary ever put on the market at a low price. This new edition contains many special features such as dictionary of Synonyms and Antonyms, lexicon of foreign phrases, dictionary of abbreviations, colored plates, etc., etc. Remember this is not the cheap book but a beautifully printed edition on fine paper with thousands of valuable additions of aid to students and business men. If you desire this book, send us our special offer price, \$1.00, and we will send you this great dictionary, bound in cloth or send us \$2.00 and we will send the same book bound in full tan sheep, with a beautiful cover design. The handsomest low-priced Dictionary ever published. For every day use in the office, home, school and library this dictionary is absolutely unequalled. Forwarded on receipt of our special offer price, \$1.00 for cloth binding or \$2.00 for the full tan sheep. If it is not satisfactory, return it and we will refund your money. Write for our special illustrated catalogue, quoting the lowest prices on books, FREE. We can save you money. Address all orders to

THE WERNER COMPANY,
Publishers and Manufacturers. Akron, Ohio.
(The Werner Company is thoroughly reliable. -Editor.)
WM. N. REINOLDS, Jr.,
ADVOKATAS.
42 Welles Building,
Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
Skolina pinigus.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo Apdowanota
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksztii guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus paminetus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriause praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

